

BEZPŁATNE

www.mm-gazeta.de

www.facebook.com/mmgazeta

CZASOPISMO POLONIJNE DLA CIEBIE

MOJEMIasto

nr 05 (56) wrzesień/październik 2016

D W U M I E S I Ę C Z N I K

Świątowe Dni Młodzieży Kraków 2016

więcej na str. 4 i 8

Szermierka
i pierogi

Oktoberfest
- tradycja
i nowoczesność

Cuneo
- nieznany zakątek
Włoch

Polscy studenci
w Monachium

Rozstrzelane
Centrum

Tajne
służby
a literatura prawa

W góry
- na żelaznej drodze

Wołyń
- leczenie ran

Hiszpan
w Monachium

**CODZIENNE WYJAZDY
Z POŁUDNIOWYCH
I ŚRODKOWYCH NIEMIEC**

JUZWA

www.juzwa.pl

+48 77 4313 440 +48 604 225 821 +49 160 623 5514

Postbank Finanzberatung

Ihr Ansprechpartner in allen Finanzangelegenheiten

- konta bankowe dla osób prywatnych i prowadzących działalność gospodarczą
- debety i karty kredytowe
- prywatne kredyty konsumpcyjne
- kredyty dla małych, średnich i dużych przedsiębiorstw
- finansowanie projektów inwestycyjnych dla zagranicznych przedsiębiorstw
- ubezpieczenia rentowe i emerytalne z możliwością uzyskania dotacji państwowych (Rister und Rürup)
- ubezpieczenia na życie, niezdolności do pracy
- doradztwo w zakresie planów oszczędnościowych opartych na dotacjach państwowych
- pośrednictwo nieruchomości (wynajem, kupno, sprzedaż)
- kredyty hipoteczne na zakup nieruchomości

Postbank Finanzberatung AG

Filip Zalewski

Bayerstr. 85, 80335 München, Tel.: +49 89 7436 0376, Telefax: +49 89 7436 0399

Mobile: +49 151 56663805, filip.zalewski@postbank.de

Kompleksowe usługi dla TWOJEGO BIZNESU

Büro · Buchhaltung · Lohnbuchhaltung

MOJA KSIĘGOWOŚĆ JEST W DOBRYCH RĘKACH

- księgowanie bieżących operacji gospodarczych
- nadzór dłużników i wierzycieli
- sortowanie i porządkowanie dokumentów księgowych
- wsparcie przy bieżących postępowaniach firmowych
- nadzór terminów świadczeń podatkowych
- przygotowanie dokumentów, ułatwiających wszelkie decyzje przedsiębiorcze
- pomoc w zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej w Niemczech
- sporządzanie bieżących rozliczeń kadrowych

80336 München Paul- Heyse-Str. 6 T: 089 / 322 123 78 F: 089 / 322 123 79

SPIS TREŚCI

MOJE MIASTO

Światowe Dni Młodzieży
zadają kłam stereotypom o polskiej ksenofobii i rasizmie 4

Polskie Parafie Katolickie 4

Rozstrzelane centrum Anna Jaworek 5

Polka w Monachium **Dirndl - tradycja i nowoczesność...**
Dominika Rotthaler 6

Miasto Dzieci **Poduszkowiec** Agnieszka Spizewska 7

Felieton **O jajkach** Bogdan Żurek 8

Felieton – Listy z Berdyczowa **Jesteśmy fajni** Krzysztof Dobrecki 8

Żyj z klasą **Hiszpan w Monachium** Aldona Likus-Cannon 9

Historia **Gladio i Żelazo**, czyli Bond w realu
Jolanta Helena Stranzenbach 10

O fundamentalnych wartościach i... o piwie
ks. dr hab. Jerzy Grześkowiak 11

STUTTGART Międzychód i Weinstadt grają w piłkę nożną.

Być jak Marcin Kamiński Edyta Mitka-Matejko 12

Miasto Młodych **W góry ze studentami** Grzegorz Łach 13

Polskie ślady w Monachium **Szczęśliwy Stadion Olimpijski**
Marek Prorok 14

Czas nie uleczy tej rany
rozmowa z dr Lucyną Kulińską Jolanta Łada-Zielke 15

Handmade popularny Sylwia Cieplak 16

Informacyjne czwartki POL-LA 17

PORADNIK

Prawo karne w praktyce. O tym warto pamiętać Maciej Pazur 18

Monachium nadal popularne 20

Jak bezpiecznie na Oktoberfest? 21

Idę do księgowego? Agnieszka Jaros 24-25

Cuneo - nieznaną zakątek Włoch Sebastian Wieczorek 26-27

SaniPlus w PEP 30

Skuteczne zioła cz.II lek. stom. Marian Znorowski 32-33

Jedź z apetytem **Jak utrzymać porządek w kuchni**
Ewa Duszkiewicz 34-35

AKTUALNOŚCI

W góry Na żelaznej drodze, czyli ruszamy na Alpspitze
Mirosław Jęczyła 36

Z życia SV POLONIA Monachium

Niezwykły mecz, Juniorzy po sezonie 38

Daria Nadolska 40

Kącik Muzyczny **Twoja twarz brzmi znajomo** - 6 edycja
Agnieszka Hekiart 40

Co, gdzie, kiedy? 41

Dzieła malarzy wrocławskich w Monachium 41

Dom w Zbrosławicach 42

Oblubienice wojny Helen Bryan

Recenzja Małgorzata Gąsiorowska 44

Szermierka i pierogi 45

o d r e d a k c j i

Drodzy Czytelnicy!

Witamy Państwa po udanych urlopach – wypoczętych, opalonych, z naładowanymi akumulatorami, wygrzanych i wypłuskanych w morzach i oceanach świata całego – szczęśliwie powracających do bawarskiego ładu i spokoju.

Zgoda, z tym ładem i spokojem to lekka przesada. Tak samo zresztą jak z „udanymi urlopami”. Nie wszyscy będą je bowiem mile wspominali. Na przykład nasz wierny czytelnik opisał nam pechowy urlop na jednej z greckich wysp. Hotel wspaniały, gwiazdek nie zliczysz, suita z własnym pooliem i widokiem na morze, tylko wypoczywać, pławiąc się w tym luksusie. Tymczasem już pierwszego wieczoru, podczas kolacji, dżentelmen ten tak pechowo podstawił krzesło swej pani, że ta, siadając... zmiażdżyła mu mały palec u nogi. Koniec z kąpaniem, zwiedzaniem, wy-cieczkami, nawet ze zbyt długim wygrzewaniem się na słońcu koniec. Dwutygodniowy urlop z konieczności „ratowały” telewizor, olimpiada, klimatyzacja i drinki...

À propos olimpiady: mimo powszechnych obaw, Brazylijczycy dali sobie radę. Nasi sportowcy też. Choćby rekord świata Anity Włodarczyk (pobiła go ostatnio znowu!), która – jak się okazało – trenuje w Polsce, jak nie pod mostem, to w piwnicznej izbie. Medal mogła mieć też Joanna Jóźwik na 800 metrów, gdyby nie szybsze koleżanki. Dlaczego szybsze, staramy się wyjaśnić w dociekliwym felietonie o wyższości hormonów męskich nad kobiecymi. Temat sportowy kontynuujemy, wspominając Kazimierza Górskiego, zaglądając do klubu piłkarskiego SV Polonia i VfB Stuttgart, gdzie zdomował się polski piłkarz Marcin Kamiński.

W numerze nie mogło zabraknąć Światowych Dni Młodzieży, w których wzięło udział cztery razy więcej pielgrzymów niż widzów na wszystkich arenach olimpijskich w Rio. Wydarzeniu temu poświęcamy także okładkę. Mamy kompetentnych rozmówców opowiadających o akcji ratunkowej podczas zamachu w monachijskim centrum handlowym, a także o ludobójstwie na Wołyniu.

Najnowsza historia, to tym razem propozycja książki o kobietach czynnie uczestniczących w wojnie oraz o – nie zawsze zgodnych z prawem – działaniach tajnych służb. Dzieci zajmujemy budową poduszkowca, a trochę starszych zaawansowaną wyprawą w góry. Naturalnie nie zapominamy o zbliżającym się Okroberfeście, wyjaśniając tajniki noszenia najpiękniejszego – jak tu się zgodnie twierdzi – stroju ludowego dla kobiet, jakim jest Dirndl.

Na koniec – z życzeniami przyjemnej lektury – zaproszenie do niezwykle bogatego Poradnika z radami naszych niezastąpionych ekspertów.

Redakcja czasopisma **Moje Miasto**

JESTEŚMY NA facebooku

„Poruszyły mnie entuzjastyczne wypowiedzi młodzieży ze 180 krajów na temat gościnności Polaków i kontaktów, jakie mieli w ich domach. Zadały kłam tym wszystkim wypowiedziom, że jesteśmy ksenofobami i rasistami. Dzięki tym ludziom pielgrzymi mieli jak u mamy.” – abp Henryk Hoser, ordynariusz warszawsko-praski.

„Na przekór przewidującym niepowodzenie Światowych Dni Młodzieży otworzyły się domy polskich rodzin, gdzie młodzi doświadczali niezwykle gościnności. Język miłości i wiara w Chrystusa połączyły ludzi różnych ras i różnych narodów. W świecie podzielonym konfliktami zbrojnymi, nękanym atakami terrorystycznymi i nienawiścią, Polska okazała się oazą pokoju, bezpieczeństwa i wzajemnej życzliwości” – bp polowy WP Józef Guzek.

„Dziękuję Tobie, personelowi Kurii Arcybiskupiej, wszystkim Twoim współpracownikom i tym, którzy pracowali na rzecz dobrego przebiegu tych niezapomnianych dni wiary i modlitwy. Wdzięczny jestem również za głębokie uczucia dla Następcy Piotra, wyrażane przez różne kręgi kościelne i cywilne, jak też przez poszczególnych wiernych: wszystko to jest

Światowe Dni Młodzieży zadały kłam stereotypom o polskiej ksenofobii i rasizmie

znakiem miłości do Kościoła, w ślad za nieśmiertelnym i pełnym czci uczuciem dla św. Jana Pawła II.” – papież Franciszek do kard. Stanisława Dziwisza.

Pielgrzymi
z Monachium
na ŚDM

POLSKIE PARAFIE KATOLICKIE

MONACHIUM

Heßstraße 26, 80799 München
Tel.: 089/273 22 00

Msze św.:

- 8:45 – kaplica Misji (Heßstr. 24) – z wyjątkiem ferii szkolnych w Bawarii
- 10:00 – kaplica Misji (Heßstr. 24) – Msza święta z udziałem dzieci
- 10:00 – kaplica św. Jana Nepomucena (Ludwigsfeld)
- 11:00 – kościół św. Moniki (Max-Kolmsperger-Str. 7, Neuperlach) – Msza święta dla dzieci z rodzicami
- 12:00 – kościół św. Józefa (Josephsplatz)
- 12:15 – kościół św. Moniki (Max-Kolmsperger-Str. 7, Neuperlach)
- 18:30 – kościół MB Królowej Pokoju (Werinherstr. 50) – Msza święta z udziałem młodzieży

LANDSHUT

Msze św.:
LANDSHUT – kościół św. Piotra i Pawła, Niedermayerstr. 25

- w niedziele – 11:30
- środy – 18:00
- pierwsze piątki miesiąca – 18:00

FREISING – kościół św. Piotra i Pawła
Ignaz-Günther-Straße 6, 85356 Freising
■ w niedziele – 16:30

AUGSBURG

Biuro: Thommstr. 24 B, 86153 Augsburg
tel. 08 21/3 07 49, fax 08 21/3 07 22

Msze św.:

- AUGSBURG – kościół św. Alberta
Dr. Schmelzing-Str. 60
- w niedziele i święta – 10:30
- środa i piątek – 18:30

ROSENHEIM

Msze św.:
ROSENHEIM – St. Michael, Westerndorferstr. 43
■ w niedziele i święta kościelne – 10:30

Kaplica w Centrum Misji, Heilig-Geist-Str. 46

- od wtorku do piątku – 18:00

TRAUNSTEIN – St. Josef, Salinenstr. 2

- IV sobota miesiąca – 17:00

TRAUNREUT – Zum Heiligsten Erlöser
Rathausplatz 1a

- I niedziela miesiąca – 17:00

FREILASSING – St. Rupert, Martin-Oberndorfer-
Straße 2

- II niedziela miesiąca – 17:00

GERETSRIED – Heilige Familie, Johannisplatz 21

- III niedziela miesiąca – 16:00

WALDKRAIBURG – Christkönig, Karlsbader Str. 1

- II sobota miesiąca – 17:00
- IV niedziela miesiąca – 16:00
- Okazja do spowiedzi pół godziny przed Mszą św.

NORYMBERGA

ks. Stanisław Stenka CR
Arminiusstr. 21, 90402 Nürnberg, Tel.
0911/473355
Fax 0911/3475749

Msze św.:

- w niedziele – 09:00 (Boże Narodzenie, Wielkanoc – 10:15) kościół św. Willibalda, Zengerstr. 12, 90471 Nürnberg (metro Bauernfeindstrasse)
- w niedziele – 12:00 kościół św. Józefa Gießereistr. 2, 90489 Nürnberg Lichtenau koło Ansbachu
- II niedziela miesiąca – 16:00

INGOLSTADT

ks. Ryszard Kazimierzczak
Gaimersheimerstr. 32, 85057 Ingolstadt
tel.: 0841 84845

Msze św.:

- Heilig-Geist-Kirche, Spitalstr. 4
- w niedziele – 10:00
- w dni powszednie 18:00
- Gmina Weissenburg Kościół - Willibald-Kirche
- II i IV niedziela miesiąca – 12:45

STUTTGART

ks. Roman Michalec
Zuckerbergstr. 9, 70378 Stuttgart
tel.: 0711 564184

Msze św.:

STUTTGART – kościół św. Tomasza, Falchstr. 9,
70378 Stuttgart

- w niedziele i święta – 10:30
- środy – 18:30,
- pierwszy piątek miesiąca – 18:30

BÖBLINGEN – kościół św. Maryi, Berliner Str. 14
71034 Böblingen

- w niedziele i święta – 12:30
- pierwszy czwartek miesiąca – 18:30

TÜBINGEN – kościół św. Pawła, Karl-Adam-Str. 3
72076 Tübingen

- w niedziele i święta – 15:00

BALINGEN – kościół św. Ducha,
Heilig-Geist-Kirchplatz 3, 74336 Balingen

- I sobota i III niedziela miesiąca – 16:00

LUDWIGSBURG

ks. Eugeniusz Bartnik
Moldaust. 20, 71638 Ludwigsburg, tel. (07141)
893369

Msze św.:

- Kościół st. Elizabeth, Moldaust. 20
- w czwartki – 19:00
- w piątki i soboty – 18:30
- niedziele – 10:15

HEILBRONN – NECKAGARTACH

kościół św. Michała, Liebermannstr. 18
■ niedziele – 12:30

REGENSBURG

o. dr Józef Maziarz
Plattlinger Str. 6, 93055 Regensburg
tel.: 0941 79 44 78

Msze św.:

- kościół pw. Mater Dolorosa, Hoher Kreuz Weg 9
93055 Regensburg
- w niedziele i święta – 10:30

ROZSTRZELANE CENTRUM

W piątek, 22 lipca 2016, późnym popołudniem, przy centrum handlowym Olympia Einkaufszentrum (OEZ) w Monachium, zamachowiec zastrzelił dziewięć osób, po czym popełnił samobójstwo. Obok policji i służb ratunkowych na miejsce wezwano monachijski zespół interwencji kryzysowej, Krisen-Interventions-Team (KIT) München, otaczający pierwszą opieką bliskich ofiar, a także świadków tragedii. Na miejscu dowodził nim **Andreas Hänsel**, z którym specjalnie dla Mojego Miasta rozmawia **Anna Jaworek**, także pracownik KIT.

A.J.: Byłeś jednym z pierwszych kolegów z KIT na miejscu zdarzenia. Jak przebiegała początkowa faza akcji?

A.H.: Byłem pierwszym pracownikiem służb ratownictwa psychospołecznego (Psychosoziale Notfallversorgung, PSNV; pracownicy KIT są zgodnie z oficjalną terminologią fachowcami z zakresu PSNV, przyp. autorki) na miejscu zdarzenia, gdyż tego dnia miałem dyżur w KIT i poprzez łączność radiową w samochodzie słyszałem wezwania pierwszych karetek do OEZ.

Na początku zawsze panuje chaos. Nie było jeszcze blokady policyjnej, ludzie biegali w popłochu, krzyczeli i chcieli, bym im pomógł, bo podejrzewali, że ich bliscy są w OEZ. Gdy zablokowano dzielnicę, odbyły się pierwsze ustalenia. Współpraca z innymi służbami, ze strażą pożarną, policją, ratownictwem przebiegała spokojnie i profesjonalnie. Dość

szybko dostałem wsparcie. Razem z sześcioma kolegami i koleżankami udało nam się nieopodal, na stacji benzynowej, utworzyć punkt zbiórki i wsparcia dla bliskich ofiar i świadków.

A.J.: Praca ponad 50 ekspertów z zakresu PSNV była koordynowana przez sztab. Jak udało się w tak krótkim czasie zebrać tyle osób? I jak wyglądały struktury organizacyjne przy tak wielkiej akcji?

A.H.: Panuje wśród nas poczucie obowiązku – w takiej sytuacji każdy odstawia wszystko, stawia się na służbę i pomaga. Na miejscu tworzona jest wspólna grupa dowodzenia straży pożarnej i ratownictwa, której podporządkowany jest KIT gdy pojawia się „stan wyjątkowy”. Z racji strzelaniny został on ogłoszony, co niezmiernie ułatwiło nam pracę. Na przykład, zgodnie z ustawą, właściciel stacji benzynowej musiał udostępnić nam

Dr Anna
Jaworek

pomieszczenia, napoje i toalety. Z drugiej strony KIT München stworzył merytoryczny sztab, który zarówno troszczył się o ściągnięcie dodatkowych fachowców w okolic Monachium, jak i wspierał nas, którzy byliśmy w akcji na miejscu.

A.J.: Byłeś szefem akcji na odcinku zablokowanym przez policję wokół OEZ. Jak trudne było to zadanie?

A.H.: Nie było łatwo. Spróbuj wyjaśnić rodzicom, którzy przypuszczają, że ich dziecko jest wśród ofiar strzelaniny w McDonaldzie, że nie pozostaje im nic innego, jak czekać. Patrząc z zewnątrz, nasz punkt wsparcia był spokojny, momentami przerażająco cichy. Tu stoją policjanci z karabinami maszynowymi, tam strażacy i ratownicy medyczni. I to jedyne, co robią - stoją. A naszym zadaniem jest wyjaśnić, że akcja przebiega tak, jak powinna. Oczywiście, nie wszystko odbyło się optymalnie, mimo że wszyscy robili, co było w ich mocy. Ale tak to jest, że po fakcie każdy jest mądrzejszy.

A.J.: W tej akcji KIT pracował trochę inaczej niż zazwyczaj. Były to inne zadania niż te w codziennej pracy?

A.H.: Zaczniemy od różnicy do codziennej pracy. W takiej akcji nie ma w pierwszej fazie zbyt wiele miejsca na pojedyncze interwencje. Wszystko odbywa się w dużej mierze w większych grupach. Najważniejsze jest przekazanie sprawdzonych informacji, a te trudno jest uzyskać. Znacznie trudniej niż w codziennej pracy.

Poza tym zadania są takie same jak zwykle: zapewnić miejsce, w którym osoba może poczuć się bezpiecznie, ustabilizować, zmniejszyć stres. Gdy istnieje ta smutna pewność, przekazać razem z policją informację o śmierci. Zorganizować możliwość pożegnania się ze zmarłym. Towarzyszyć i zatroszczyć się o dalszą pomoc.

A.J.: Jak długo trwała akcja KIT?

A.H.: Moja interwencja przy OEZ skończyła się w sobotę około 6 rano, czyli trwała 12 godzin. Nie spałem łącznie dwie noce, ponieważ poprzedniej nocy miałem regularny dyżur w KIT. Wtedy, kiedy ja kładłem się spać, inni koledzy zaczęli wspierać rodziny ofiar. Także rodzina sprawcy otrzymała od nas wsparcie. Łącznie nasze interwencje trwały przez cały następny tydzień, w czasie którego m.in. odwiedziliśmy wielu naocznych świadków. W naszym zawodzie rzadko tak bardzo brakuje nam słów. Jakich bowiem użyć słów, by wesprzeć matkę, której 13-letni syn został zastrzelony z zimną krwią, bez widocznego powodu?

Andreas Hänsel

ukończył studia z historii, filozofii i socjologii. W interwencji kryzysowej pracuje od 15 lat – zarówno w czynnej służbie, jak i jako nauczyciel. Jest ekspertem-doradcą z zakresu psychotraumatologii i od wielu lat pracuje jako niezależny nauczyciel i trener w obszarze zarządzania stresem, deeskalacji konfliktów i komunikacji. Występuje na międzynarodowych kongresach. Jego działalność skupia się wokół pytania: Jak człowiek reaguje na obciążenia i stres, i w jaki sposób może się przed nim chronić, pozostając przy tym zdolnym do działania?

Dominika ROTTHALER

POLKA
W MONACHIUM

Dirndl tradycja i nowoczesność na co dzień i od święta

Już tylko parę dni dzieli nas od piątej pory roku, jak znacząco w Bawarii nazywa się okres, w którym trwa monachijski Oktoberfest. Kolorowe stroje ludowe, wielkie namioty, w których przygrywa bawarska kapela, piwo, lokalne przysmaki, serduszka z piernika, ogólna wesołość – to tylko kilka atrybutów, które wyróżniają ten szczególny czas w Monachium.

Oktoberfest w cieniu

W tym roku Wiesn, czyli właśnie Oktoberfest, odbędzie się w wyjątkowej atmosferze. Jeszcze parę tygodni temu całe miasto zmroziła informacja o ataku szaleńca, w wyniku którego w centrum handlowym w Monachium zginęło kilkanaście osób. Wiele imprez masowych zostało m. in. z tego powodu odwołanych. Również stali bywalcy Oktoberfest zastanawiają się, czy i tym razem odwiedzić ten największy na świecie festyn ludowy. Cóż, nie mam na to gotowej odpowiedzi, sama nie wiem, czy zawitam na Wiesn w 2016 roku. Wiem jednak na pewno, że w czasie trwania Oktoberfest spotkam się z przyjaciółmi i wspólnie napijemy się Massbier i pobawimy się przy dźwiękach ludowej muzyki i w ten sposób będziemy cieszyć się tą wyjątkową atmosferą. Oczywiście odpowiedniego stroju ludowego nie może wtedy zabraknąć!

Dirndl – najpiękniejszy strój dla kobiet

Sam Dirndl, czyli damski strój ludowy, charakterystyczny jest dla południowych Niemiec oraz Austrii. Mimo iż tradycja noszenia go jest dosyć długa, stroju tego używa się do dziś i to nie tylko podczas Oktoberfest. Związane

z regionem Bawarki noszą Dirndl również na ważne rodzinne okazje, jak śluby czy chrzciny, ale także na różne lokalne lub kościelne uroczystości. Dzięki temu tradycja ta ma się świetnie i nie jest jedynie muzealnym rekwizytem.

Stroje Dirndl można kupić lub zlecić do uszycia nawet za kilka tysięcy euro. Jednak przeciętny użytkownik jest w stanie zakupić ładny „ludowy komplet” za cenę od kilkudziesięciu do kilkuset euro. Taki strój, składający się najczęściej z gorsetu, obszernej spódnicy, fartuszka i białej bluzki, na pewno przyda się każdej kobiecie mieszkającej w Bawarii i włączającej się aktywnie w życie swojej społeczności.

Kokarda prawdę powie

Dobór kroju, koloru, fasonu jest właściwie dowolny i w sumie w tej modzie nie dziwi nic, nawet kobieta ubrana w kraciastą koszulę i Lederhose. Jednak podczas noszenia Dirndl należy pamiętać o jednej ważnej zasadzie, która obowiązuje wszystkie panie, mianowicie o miejscu, w którym zawiązana jest kokarda powstała z troczków naszego fartuszka.

Kokarda zawiązana z prawej strony sygnalizuje: „jestem zajęta”, natomiast z lewej: „jestem wolna, możesz mnie podrywać!”. Tradycja mówi, że kokarda z przodu fartuszka wskazuje na dziewczycę, a z tyłu na kelnerkę lub wdowę.

Warto zwrócić na ten drobiazg uwagę, żeby wysłać odpowiednie sygnały. Jakkolwiek jednak, drogie panie, nie zawiązywałybyście swojej kokardy, Dirndl jest najbardziej kobiecym strojem świata, w którym każda z nas, młoda lub starsza, szczupła lub okrągła, niska lub wysoka, blondynka czy brunetka, wygląda jak 1000 dolarów!

Dominika Rotthaler,
w trakcie prezentacji Dirndl.

I nie zapomnijcie o wcześniejszym zaopatrzeniu się w Dirndl. Doświadczeni Bawarczyści kupują nowe stroje latem, bowiem we wrześniu często bywa kłopot ze znalezieniem pasujących rozmiarów lub krojów. Ale nawet i w czasie trwania Wiesn dostaniecie ulubiony strój – rynek jest nasycony licznymi sklepami internetowymi, sprzedającymi stroje online, jak również tzw. Pop-up Storeami, które istnieją wyłącznie w tym gorącym okresie i są zamykane wraz z ostatnim dniem Oktoberfest.

Warto w tym miejscu dodać, że przy okazji Oktoberfest odbywa się coroczna parada strojów ludowych z całego świata, w której bierze również udział Zespół Polonia, reprezentujący polskie oryginalne stroje z regionów kraju. W tym roku parada ta odbędzie się w niedzielę 18.09 od godz. 10:00.

W 2016 roku Oktoberfest obędzie się po raz 183 i potrwa od 17.09 do 3.10.

Więcej informacji o kulturze niemieckiej z polskiej perspektywy oraz ciekawych wskazówek, m.in. gdzie spędzić z dzieckiem czas w Monachium, znajdziecie na blogu POLKA W MONACHIUM: www.polkawmonachium.blogspot.com

MIASTO DZIECI

Nie chodzi, bo nie ma nóg. Nie lata, bo nie ma skrzydeł. Nie jedzie, bo nie ma kół. Porusza się po wodzie, ale nie płynie. W dodatku ma poduszkę! Ale na niej nie śpi. Co to jest?

PODUSZKOWIEC

Ponad 100 lat temu pewien oficer marynarki wojennej austriacko-węgierskiej Dagobert Müller von Thomamühl wypróbował swój nowy pomysł na transporter torped: „ślizgacz”. Konstrukcja wyglądała pokracznie. Do łodzi o płaskim dnie przymocowane było 5 silników lotniczych. Jeden z nich dmuchał powietrze pod kadłub. Pozostałe cztery silniki przyłączone były do zwykłych śrub napędowych z łodzi.

„Ślizgacz” potrafił rozwinąć prędkość ponad 30 węzłów, czyli ok. 60 km/godz! Dzięki nadmuchiwanemu powietrzu pod korpus statku pojazd unosił się lekko nad powierzchnią wody, więc siła tarcia między kadłubem a wodą była znikoma. Napęd stanowiły cztery silniki lotnicze. Nowy pojazd wykonał kilka jazd próbnych, jednak okazał się niewystarczający na potrzeby armii. Siły powietrzne upomniały się w końcu o zwrot silników i tak pomysł Dagoberta Müllera von Thomamühla spalił na panewce.

Całe szczęście inżynierowie od czasu do czasu odświeżają archiwa techniki. Pomysł na zmniejszenie tarcia dzięki poduszce powietrznej doczekał się wielu zastosowań w pojazdach na całym świecie. Są nawet wyścigi na poduszkowcach formuły 1!

Wykonajmy dziś nasz własny poduszkowiec. Konstrukcja jest banalnie prosta, a frajda z jazdy bezcenna.

POTRZEBNE BĘDĄ

- Płyta CD
- Nakrętka od butelki wody (zobacz na zdjęciu)
- Balon (najlepiej z krótką „szyjką”)
- Klej (ja użyłam gorącego kleju, ale klej błyskawiczny typu „super glue” będzie równie dobry)
- Możliwie gładka powierzchnia dla poduszkowca, np. stół do tenisa, gładka podłoga

JAK TO ZROBIĆ

Przyklej nakrętkę możliwie mocno do płyty CD. Przenieś się na miejsce startu, np. stół lub gładką podłogę. Otwórz wentylek nakrętki. Nadmuchał balon i szybkim ruchem naciągnij go na nakrętkę. Połóż płytę CD na stole (podłodze) i lekko popchnij lub dmuchnij. Poczujesz, że płyta CD wcale nie dotyka stołu i „ślizga” się lekko nad jego powierzchnią. Między nią a stołem znajduje się cienka warstwa powietrza wydmuchiwanej przez balon – poduszka powietrzna. Może zorganizujecie rodzinną albo podwórkową formułę 1?

Śledźcie Little Lab – Wissenschaft fuer Kinder na Facebooku. Znajdziecie tam wiele fascynujących eksperymentów dla dzieci. Wspólne eksperymentowanie to świetna rozrywka dla całej rodziny.

WESOŁEGO EKSPERYMENTOWANIA!
Agnieszka Spiżewska z Little Lab

Agnieszka Spiżewska

– założycielka Little Lab, w ramach którego popularyzuje naukę wśród dzieci. Prowadzi warsztaty, interaktywne wystawy i pokazy popularnonaukowe. Mama 7-letniego biegacza i 4-letniej zbieraczki okruszków.

Osobowość: zwariowany kujon.

Tryb myślowy: 100 okienek przeglądarki otwartych jednocześnie.

Chroniczne choroby: uśmiech, kreatywność.

Hobby: myślenie, zadziwianie.

Niespełniona miłość: chemia.

Bogdan Żurek

0 jajkach

Ubolewając nad tym, że srebrny medal nie spoczął na polskim kształtnym biuście, a na obcej, być może nawet gęsto owłosionej piersi, uważam, iż nasza nader kobieca Joanna Józwik ma wszelkie prawo czuć się wicemistrzynią olimpijską. Zdaję sobie przy tym sprawę, że

mój punkt widzenia to woda na młyn tych, którzy zacierają różnicę między kobietą a mężczyzną, uzależniając ją nawet od widzimisię czy też samopoczucia danej osoby. Nie będę teraz z tym polemizował. Dodam jednak, że nie chodzi tu o dyskryminację, lecz o równe szanse. Tym, co powinno wpływać na wyniki

Po biegu Joanna Józwik powiedziała:

Trzy zawodniczki, które były na podium, wzbudzą bardzo dużo kontrowersji. Nie ukrywam, że dla mnie to też jest trochę dziwne, że władze nic z tym nie robią. Koleżanki mają po prostu bardzo wysoki poziom testosteronu, podobny do męskiego, dlatego wyglądają jak wyglądają i biegają tak jak biegają.

– jak zauważyła sama Joanna Józwik – jest praca włożona w treningi, talent i odrobina szczęścia. Dlatego też dołączam się do apelu naszej sportsmenki o przywrócenie kryterium testosteronu w dyscyplinach kobiecych. Natomiast Semenya powinna dalej startować, tylko nie z paniami.

tembr głosu, przyrost męskulatury, siły i agresji). Od razu odpieram argument lepiej wiedzących, że testosteron wytwarzają także jajniki. Zgoda, ale w niewielkiej ilości. Do tego, by było jaśniej i śmieszniej, złota medalistka z Rio jajników nie ma wcale, a jądra ma. Nie zmienia niczego, że wewnętrzne. Nawet gdyby je miała na głowie, „jajka” – za przeproszeniem – to typowo męska rzecz! Mało tego, Caster Semenya jest żonata i zupełnie się z tym nie ukrywa. Podczas ślubu wystąpiła w tradycyjnym męskim odzieniu, w odróżnieniu od wybranki, która – jak przystało na kobietę – ślubowała wierność w szalowej barwnej sukni.

Na olimpiadzie w Rio piękna Polka, Joanna Józwik, w finałowym biegu na 800 metrów pań – podkreślam z naciskiem: PAŃ – zajęła piąte miejsce. Niby całkiem nieźle, ale wielu, w tym sama zawodniczka, uważa, że należał się jej srebrny medal. Na podium stanęły bowiem biegaczki z bardzo wysokim poziomem testosteronu w organizmie. Testosteron zaś, to produkowany przez jądra podstawowy męski hormon płciowy, którego nadmiar – w przypadku kobiet – powoduje nabieranie cech typowych dla panów (zwiększone owłosienie, niski

Listy z Berdyczowa

Krzysztof Dobrecki

Jesteśmy fajni

wolnych stawiających obozy koncentracyjne, jest krajem ludzi serdecznych, gościnnych, otwartych. I co nie bez znaczenia – krajem bezpiecznym. Tyle nauki dla młodych, wspaniałych zresztą i radosnych ludzi z całego świata. Nauki dla nas? Myślę, że – podobnie jak podczas pierwszej Pielgrzymki Jana Pawła II – zobaczyliśmy, tym razem w skali globalnej, że nie jesteśmy sami, a raczej: jak wielu nas jest. Myślę, że to umocni nas i umocni młodzież.

W moim domu, a wiem, że i w wielu innych, modlono się za bezpieczny przebieg pielgrzymki. Myślę, że to kolejna nauka. Pomijając działania służb Ministra Błaszczaka, modlitwa, narodowa modlitwa, przyniosła oczekiwane rezultaty. Zobaczyliśmy także prawdziwego Papieża Franciszka. Zamknięć musiały media sycące się wyrwanym z kontekstu zdaniem wypowiedzianym w przejściu między fotelami samolotu lub przy wsiadaniu do samochodu. Co naprawdę mówi Papież?

Gender? „To straszne! To kolonizacja ideologiczna”, przyjmowanie emigrantów? – „Nie można dać odpowiedzi uniwersalnej”, aborcja wolnym wyborem? – „całkowita ochrona życia”, globalne superpaństwo? – „Najpierw tożsamość”, zniesienie celibatu? – „Kapłaństwo to podróż bez biletu powrotnego”.

Po powrocie z Polski Ojciec Święty między innymi powiedział o naszym Kraju: „Tutaj dotyka się namacalnie wiary świętego, wiernego ludu, który strzeże nadziei poprzez próby i strzeże także owej mądrości, która jest równowagą między przeszłością a przyszłością. A Polska przypomina dziś całą Europie, że nie może być mowy o przyszłości kontynentu bez jego wartości założycielskich, których z kolei centrum stanowi chrześcijańska wizja człowieka.”

„Jesteście wspaniali!” – powiedział Ojciec Święty.

No i starajmy się na tę ocenę zasługiwać coraz bardziej.

HISZPAN w Monachium

Rodriguez, młody, przystojny Hiszpan z ogromnym poczuciem humoru wzbudzał podziw u wszystkich dziewczyn. Zaliczał się do tych romantycznych facetów, którzy dla miłości są w stanie zrobić wszystko: porzucić rodzinny kraj, zmienić pracę i przenieść się z upalnej Barcelony do odległego o tysiące kilometrów chłodnego Monachium.

Na kursy niemieckiego zawsze się spóźniał, ale przeproszał tak gorąco, że nie sposób było mu nie wybaczyć. Michael, nasz wykładowca, często przypominał, że rozumie, iż każdy pracuje i nauka jest dodatkowym obciążeniem, ale mimo wszystko prosi o punktualność.

Jednak punktualność nie była mocną stroną Rodriguez, który zawsze powtarzał, że jeśli Hiszpan umawia się na szóstą, to oznacza, że o szóstej zaczyna szykować się do wyjścia i pojawienie się na spotkaniu bez dwugodzinnego spóźnienia nie ma sensu, bo i tak nikt go nie będzie.

Nasz hiszpański przyjaciel osiągnął jednak ogromny postęp, gdyż spóźniał się tylko pół godziny. Gdyby zjawił się według hiszpańskiej punktualności, to bez wątplenia kurs zdążyłby się skończyć.

Tak bardzo przyzwyczailiśmy się do jego spóźnień, a przede wszystkim gadatliwości, że gdy pewnego dnia zjawił się punktualnie i nie powiedział ani słowa, wszyscy spoglądaliśmy na niego z niepokojem. Nikt jednak nie miał odwagi zapytać, czy coś się stało.

Wykłady przebiegły trochę nudno, trochę stereotypowo. Rodriguez mało się odzywał. Na przerwie nie wyskoczył z nami na kawę, tylko pozostał w sali, co dało nam do myślenia. Uznaliśmy, że nie wypada wtrącać się i wypytywać.

Michael, który należy do tej wyjątkowej grupy wykładowców, którzy poświęcają wiele uwagi nie tylko na naukę języka, ale i na integrację grupy, był jednak innego zdania. Gdy rozpoczęła się druga część wykładów, bez ogródek zapytał, czy coś się stało.

A czemu pytasz? – odpowiedział pytaniem na pytanie Rodriguez, uśmiechając się.

Bo po raz pierwszy przyszedłeś punktualnie i nie zarzucaś nas opowieściami – szczerze wyznał wykładowca.

A. Likus Cannon

Żyj z klasą

Jak było, tak było, lecz miało swój czar.

(Johann Wolfgang Goethe)

Wszystkie oczy skierowały się w stronę przystojnego Hiszpana, który tylko na to czekał. Rozgałał się na całego, a my słuchaliśmy z zapartym tchem.

Nasz przyjaciel przeniósł się do Niemiec dwa lata temu. W Hiszpanii poznał uroczą Niemkę i zakochał się w niej bez pamięci. Podczas kolejnych odwiedzin młoda dziewczyna zaproponowała mu, aby zamieszkał z nią. Rodriguez powiedział, że jeśli w ciągu dwóch tygodni znajdzie pracę, to się przeprowadzi, inaczej – nie ma mowy.

Pracę znalazł w ciągu trzech dni i to taką, o jakiej zawsze marzył. Miesiąc później zamieszkał ze swoją ukochaną, miał wymarzoną posadę i nic więcej do szczęścia nie było mu potrzebne.

Po dwóch latach – jak stwierdził – nadal ma wspaniałą pracę, tylko, że narzeczona postawiła mu warunek, powiedziała, że ma się wyprowadzić. Trzy miesiące minęły, a Rodriguez niczego nie znalazł i, jak to ujął, choć nie stała się wielka tragedia, to wesoło też nie jest.

Monachium to jedyne miasto na świecie, gdzie człowiek może bez problemu znaleźć pracę, ale nie mieszkanie. Całkiem odwrotnie niż w Hiszpanii, gdzie stoją setki pustych mieszkań, a o pracy zapomnij – dodał, kręcąc głową.

Od paru lat znalezienie mieszkania w Monachium graniczy z cudem. Jak podaje prasa, na jedno mieszkanie w stolicy Bawarii jest siedemdziesięciu chętnych, a na każdy termin oglądania mieszkania zjawiają się setki chętnych.

Jak tak dalej pójdzie, to będę pracującym bezdomnym – zakończył swą opowieść Rodriguez, no i wcale nie było mu do śmiechu.

To, co przydarzyło się naszemu hiszpańskiemu przyjacielowi, mogło przydarzyć

się każdemu – zresztą zdarza się o wiele częściej niż można to sobie wyobrazić. Dotyczy to nie tylko obcokrajowców, ale też rodowitych Niemców, którzy z różnych powodów z dnia na dzień tracą dach na głowę. Sytuacja na monachijskim rynku mieszkaniowym, pomimo drastycznie wzrastających cen wynajmu, jest tragiczna, bo, jak podają eksperci, brakuje nie tylko pieniędzy, działek budowlanych, których ceny w ostatnim czasie wzrosły o trzydzieści procent i dalej rosną, ale przed wszystkim brakuje politycznego zainteresowania tym problemem.

Miejmy nadzieję, że nasz przyjaciel jakoś sobie poradzi. Gdy wreszcie się wygadał, na nowo powrócił mu dobry humor i ze swoim hiszpańskim uśmiechem rzucił: „Jak było, tak było, lecz miało swój czar”.

Jolanta
Helena
Stranzenbach

GLADIO I ŻELAZO

czyli Bond w realu

Kto nie lubi raz na jakiś czas poekscytować się wyczynami różnych tajnych agentów ratujących świat przed złoczyńcami? Działających oczywiście zawsze w imię Dobra, choć nie zawsze zgodnie z literą prawa.

To filmy, ale przecież szpiegdy, agenci i tajne organizacje istnieją w realnym świecie.

Czy zawsze odgrywają pozytywną rolę w zmaganiach rządów o globalny pokój i porządek?

W czasie zimnej wojny stworzono w Europie Zachodniej tajną armię, która w razie ekspansji Związku Radzieckiego miała przeprowadzać akcje partyzanckie i sabotażowe. Zorganizowano dla niej tajne składy broni, a wysocy oficerowie Gladio (łac. miecz) zostali wyszkoleni przez amerykańskich komandosów i brytyjskie siły specjalne SAS. O istnieniu tej organizacji wiedzieli tylko najwyżsi członkowie zachodnioeuropejskich rządów. Gdy we Francji i Włoszech coraz więcej obywateli zaczęło sympatyzować z partiami komunistycznymi, zastosowano tzw. strategię napięcia (strategia della tensione) i aby zdyskredytować Lewicę oraz zastraszyć społeczeństwo przeprowadzono w latach 70-tych i 80-tych spektakularne ataki terrorystyczne (najkrwawszy miał miejsce 02.08.1980 roku na dworcu w Bolonii, w wyniku którego zginęło 85 osób, a przeszło 200 zostało rannych). Oficjalnie przypisano je komunistycznym organizacjom wyrotowym, m.in. Czerwonym Brygadam i ugrupowaniu Baader-Meinhof. False Flag Strategy odniosła sukces. Społeczeństwo żyło w ciągłym strachu, co pozwoliło rządzącym podnieść wydatki na wojsko i policję. O setkach ofiar wkrótce oczywiście zapomniano. Dopiero w 1990 r. włoski premier Giulio Andreotti przyznał publicznie, że wiedział o istnieniu we Włoszech i w 15 innych europejskich krajach tajnej organizacji Gladio wspieranej przez NATO.

W reakcji na włoskie dochodzenia sądowe również w pozostałych państwach zaczęto prześwieć działalność paramilitarnych struktur nazywanych też Stay-behind-Organisation (ang. pozostań z tyłu), lecz czyniono to niezbyt intensywnie. Sympa-

tycy teorii spiskowych snują przypuszczenia, że Gladio mogło stać za dokonaniem w 1980 roku zamachem na monachijski festiwal piwa – Oktoberfest. Oczywiście teorii spiskowych nie traktuje się poważnie, ale trzeba je odróżnić od praktyki spisku. Przykładem tejże może być Luksemburg, gdzie w roku 2013 postawiono zarzuty dwóm policjantom oskarżonym o dokonanie w latach 80-tych aż 18 zamachów.

Niegodziwości popełniane w imię racji stanu usprawiedliwiano również w Polsce. Służby specjalne PRL-u bywały wmieszane w skrytobójstwa, tortury, przekupstwa, a także handel bronią i narkotykami. W latach 60-tych odpowiednie departamenty zlecały przestępstwa na Zachodzie, z których zyski miały wesprzeć działalność operacyjną wywiadu i kontrwywiadu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Przemycano m.in. dewizy, biżuterię i złoto. Zdarzało się jednak często, że wysocy oficerowie MSW i Milicji Obywatelskiej zamiast działać na rzecz państwa sami korzystali ze zdobycznego majątku. W 1971 r., podczas jednego z wewnętrznych śledztw, funkcjonariuszom zarekwirowano 82 kilogramy złota, 150 tys. dolarów oraz ok. 5 mln zł ukrytych na działkach rekreacyjnych nad Zalewem Żegrzyńskim. Aferze nadano kryptonim „Zalew”.

Takich akcji było oczywiście więcej. Instytut Pamięci Narodowej wydał publikację źródłową o aferze „Żelazo”, w której uczestniczyli funkcjonariusze Służby Bezpieczeństwa i działający na ich usługach agenci – przestępcy. Do roku 1971 tajni współpracownicy SB dostarczali władzom PRL nie tylko informacji o polskich emigrantach

na Zachodzie, ale kradli luksusowe samochody czy ciężarówki z amerykańskim sprzętem komputerowym. Oni również „w imię wyższych racji” napadali na banki, sklepy jubilerskie oraz dokonywali milionowych wyłudzeń. W ten sposób zdobyte łupy wysyłano do Polski w kontenerach, koleją i prywatnymi samochodami pod czujnym okiem organów państwowych oraz za wiedzą enerdowskiej STASI. Podczas tych napadów ginęli postronni ludzie. Czy umierali w imię Prawa i Pokoju, czy partykularnego interesu rządu jakiegoś państwa?

Oszukani oszucsi

Agenci-przestępcy wpłątani w matactwa MSW otrzymali obietnicę nietykalności podczas prowadzenia dalszej działalności przestępczej w kraju i bardzo nikłą część niewyobrażalnego wręcz łupu z akcji „Żelazo”. Większość, czyli ok. 150 kg złota i kosztowności oraz dobra materialne warte miliony marek, rozkradli zażenowani towarzysze z PZPR. Wiadomo, że pewną ich część sprzedano po dostępnych cenach w kantorze dla prominentów w urzędzie przy ul. Rakowieckiej w Warszawie. Można to uznać za paserstwo. Jednak żaden z członków szajki związanej z aferą nie poniósł odpowiedzialności karnej. Jedynie generał MO, Mirosław Milewski, został usunięty z PZPR, a Franciszek Szlachcic – minister MSW – dostał naganę partyjną. W 1990 roku prezydent Jaruzelski ogłosił, że sprawę zatuszowano „dla dobra kraju”, by nie dekonspirować metod działalności polskiego wywiadu za granicą.

Niektórzy funkcjonariusze związani z aferą „Żelazo” nie zakończyli na niej swej „agenturalnej” działalności. Kontynuowali ją w tzw. gangu młotkarzy. Grupa ta – Hammerbande – liczyła około 100 członków i była koordynowana z Koszaliną. W latach 90-tych stała się postrachem jubilerów w całej Europie Zachodniej i krajach skandynawskich...

Ciekawe, jakie organizacje zastąpiły Gladio, Hammerbande i wiele, wiele innych, oraz kto i jakimi metodami walczy współcześnie o pokój w Europie. Wolelibyśmy, żeby to byli agenci na wzór Jamesa Bonda, ale cóż, życie jest życiem, a nie hollywoodzką produkcją...

P O W A K A C J A C H :

o fundamentalnych wartościach i... o piwie

bo Oktoberfest blisko

Do istoty zawodu nauczycieli, profesorów, kierowników kursów, przedszkolaków, księży i wszelkiej maści instruktorów, należy nauczanie innych. Że również oni mogą się czegoś nauczyć od tych, których uczą i kształcą, o tym świadczy następująca, niewydumana, historyjka.

W pewnym klasztorze odbywają się rekolekcje dla młodszej generacji. Prowadzący owe duchowe ćwiczenia zakonnik, bogaty w doświadczenia na tym polu i nieprzestający na suchym słowie, lecz posługujący się też akcją, symbolami i obrazami, postanowił rozpocząć tym razem dyskusję na temat podstawowych wartości w życiu człowieka. By szare komórki uczestników pobudzić do aktywności i do współpracy wprząc także ich wyobraźnię, po krótkim pozdrowieniu postawił na stole masywne szklane naczynie, a obok skrzynkę z dużymi jak pięść kamieniami. W milczeniu i w ciszy powoli wypełniał nimi owe naczynie. Następnie zapytał: „Czy naczynie jest pełne?”. Słuchacze zgodnie przytaknęli. Teraz rekolekcjonista pokazał mniejszy już karton ze świeżymi, lśniącoymi kasztanami, i również wysypał je do naczynia, silnie nim potrząsając. Te porozdzielają się na wszystkie strony i wypełniły wolne jeszcze dotąd miejsca w naczyniu. I znowu pada pytanie: „Czy nasze naczynie jest pełne?” Odpowiedź jest znowu potwierdzająca.

Z kolei zakonnik bierze do rąk worek z piaskiem i sypie nim obficie na kamienie i kasztany. Jego twarz promienieje z zadowolenia, bo tak bawi go zdumienie rekolektantów. „Popatrzcie – zwraca się do młodych słuchaczy – dokładnie tak dzieje się w Waszym życiu. Kamienie symbolizują rzeczy i sprawy, które mają dla Was szczególne znaczenie. Jakież to są te ważne sprawy?” Tu padają różne odpowiedzi: rodzina, przyjaciel, przyjaciółka, praca zawodowa, mieszkanie, zdrowie. Inni wymieniają jeszcze Jezusa, Boga, wiarę, wspólnotę wierzących, Kościół, – w końcu uczestniczą w religijnych dniach skupienia.

„To znaczy – mówi Ojciec – gdyby Wam się przydarzyło, że utraciliście wszystkie inne rzeczy, poza tymi najbardziej dla Was istotnymi, to życie i tak miałyby przecieć sens, nieprawda?... Natomiast gdy idzie o kasztany, to musicie tu sobie wyobrazić rzeczy, które wprawdzie mają dla Was jakieś znaczenie, ale nie są całkowicie niezbędne. Na przykład...”. I tu padają przeróżne odpowiedzi uczestników, po-

ks. dr hab.
Jerzy
Grześkowiak

*Nabrałem zobowiązań bez miary,
bez granic.
Mam podolać wszystkiemu –
nie mam czasu na nic.*

*A oto kwintesencja mego ambarasu:
Chciałem sobie poistnieć –
ale... nie mam czasu.
Tadeusz Kotarbiński*

cząwszy od rozmaitych hobby przez własny dom, ogród, po urlop, majsterkowanie, haftowanie, piłkę nożną, żeglownię, nurkowanie, fitness itd.

„Piasek – kontynuuje ojciec rekolekcjonista – to różne drobiazgi, które uprzyjemniają nam życie, ale z których w razie konieczności możemy zrezygnować”. Tutaj, przy ich wylizaniu, wypowiedzi są tak liczne i różnorodne jak ilość obecnych na sali osób: drogie ciuchy, kino, teatr, opera, basen w ogrodzie, grillowanie, pójście do restauracji, do kawiarni...

Rekolekcjonista nadmienia jeszcze, że preferencje mogą w życiu ulegać zmianie, to jest normalne, ale najważniejsze dla niego w tym momencie jest to, by wszyscy uświadomili sobie, jakie wartości powinny w ich życiu zajmować pierwsze miejsce. I żeby, broń Boże, nie tracić energii na sprawy, które w gruncie rzeczy nie są tak ważne, jak się wydaje. „Nie sypcie w naczynia Waszego życia najpierw piasku – mówi – bo wtedy nie będzie w nim miejsca dla kamieni i kasztanów”.

W tym momencie jeden z uczestników wstaje z miejsca i kroczy ku drzwiom z cichą uwagą: „Po prostu muszę...”. Na korytarzu domu rekolekcyjnego kupuje w automacie z napojami puszkę z piwem, wraca do sali, otwiera ją, i na oczach wszystkich jej zawartość wlewa do rzekomo już pełnego eksperymentalnego naczynia. Rekolekcjonista nieco skonfundowany pyta: „Drogi Przyjacielu, co to wszystko ma znaczyć?”.

„Ach – odpowiada z uśmiechem ów młody człowiek – to miło, że Ojciec mnie o to pyta. Chciałem Ojcu i wszystkim tu obecnym pokazać, że nawet wtedy, gdy naczynie wydaje się być całkiem pełne, jest w nim zawsze jeszcze nieco wolnego miejsca, na przykład choćby na małe piwo. Również przy dobrym piwku można – i to nawet w sposób bardziej swobodny – podyskutować o wielkich problemach ludzkiej egzystencji, nieprawda?...”

Miedzychód i Weinstadt grają w piłkę nożną Być jak Marcin Kamiński

Marcin Kamiński jest świeżym nabytkiem VfB Stuttgart. Wcześniej grał jako obrońca w Lechu Poznań. Młodzi piłkarze Warty Miedzychód wypatrzyli polskiego piłkarza podczas treningu w Stuttgarcie. Dzieci z Polski już po raz trzeci wzięły udział w Międzynarodowym Turnieju Piłki Nożnej, odbywającym się od wielu lat w Weinstadt. W Stuttgarcie zwiedzały m.in. stadion VfB.

Weinstadt od 25 lat jest miastem partnerskim Miedzychodu, leżącego w województwie wielkopolskim niedaleko Poznania.

Wychowankowie Warty Miedzychód przyjechali do Niemiec na trzy dni. W piątek, 2 lipca, odwiedzili nadburmistrza Weinstadt Jürgena Oswalda, a następnie zwiedzili Stadion VfB i Muzeum Mercedesa. Właśnie wówczas wypatrzyli Marcina Kamińskiego, który jednak nie mógł podejść do nich podczas treningu. Młodzi piłkarze przez kilka minut głośno skandowali jego imię, a następnie poszli na wycieczkę. Jakież było ich zdziwienie, gdy po zwiedzeniu stadionu podszedł do nich Marcin Kamiński i zaczął rozdawać autografy. Młodemu nabytkowi VfB Stuttgart życzymy wielu sukcesów!

W sobotę czterdzieścioro dzieci z Miedzychodu brało udział w turnieju piłkarskim. Jedna z polskich drużyn zajęła wysokie, trzecie miejsce. Inne uplasowały się w połowie tabeli. Dodatkową atrakcją pobytu dzieci w Weinstadt było wspólne oglądanie meczów Mistrzostw Europy na ogromnym telebimie: w czwartek meczu Polska-Szwajcaria, a w sobotę Niemcy-Włochy. W niedzielę dzieci wybrały się na wędrowkę po winnicach. Młodzi piłkarze mieli także okazję spróbować typowo szwabskich przysmaków, przygotowanych przez mieszkanki Weinstadt z miejscowego koła kobiet. Szczególne podziękowania należą się Sonii Bauer,

która nauczyła się wielu słów po polsku, by móc ugościć dzieci z Polski.

W turnieju organizowanym co roku w pierwszy weekend lipca przez Klub Sportowy TSV Großheppach (obecnie należący do klubu SG Weinstadt) wzięło udział około pięciuset młodych sportowców w wieku od 6 do 13 lat. Rozgrywki odbywały się w czterech grupach wiekowych i trwały dwa dni. Mimo zmiennej pogody i deszczu impreza była bardzo udana. Drużyna z Miedzychodu przyjechała na zawody już po raz trzeci. Przyjaźń między klubami sportowymi narodziła się m.in. dzięki polskiemu trenerowi, który działa społecznie w Weinstadt.

Edyta Mitka-Matejko

Marcin Kamiński

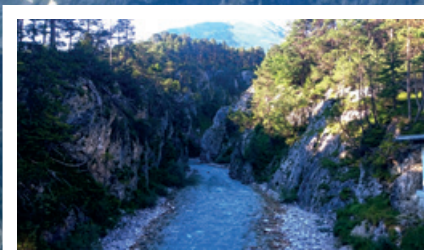
VfB Stuttgart po spadku z Bundesligi przebudowuje kadrę. Celem jest stworzenie zespołu, który możliwie szybko powróci do najwyższej klasy rozgrywkowej. Jednym z elementów tego planu jest pozyskanie 24-letniego stopera, który w barwach Lecha Poznań rozegrał w polskiej ekstraklasie 154 mecze. W dorosłej reprezentacji Polski wystąpił do tej pory w czterech spotkaniach. Środkowy obrońca przeszedł z Lecha Poznań do VfB Stuttgart. Ze spadkowiczem z Bundesligi podpisał trzyletni kontrakt.

MIASTO MIEDZYCHÓD

Polscy Studenci i Absolwenci w Monachium

Mija okres letnich wakacji. Dla każdego był to czas odpoczynku, wytchnienia i ładowania akumulatorów przed nadchodzącym sezonem. Również w naszym Stowarzyszeniu był to czas zmniejszonej aktywności, co nie oznacza, że byliśmy całkowicie beczny.

Korzystając ze wspaniałej pogody i wciąż długich dni, postanowiliśmy zorganizować ostatnią w tym semestrze wycieczkę w góry. Tym razem za cel postawiliśmy sobie poszukiwanie źródeł Izary. Rzeka ta, jak powszechnie wiadomo, odgrywa ważną rolę w funkcjonowaniu Monachium. Z jednej strony dzieli miasto na dwie części, utrudniając transport pomiędzy poszczególnymi częściami miasta. Z drugiej zaś strony pełni niezwykle istotną funkcję w kształtowaniu terenów rekreacyjnych, dostarcza wody śródmiejskim potokom oraz zasila kilka elektrowni wodnych.

Mogłoby się wydawać, że zarówno rzeka, jak i góry, z których ona wypływa, są dobrami ogólnie dostępnymi, które każdy może eksplorować we własnym zakresie. Dlaczego zatem nasza propozycja skłoniła tak wiele osób do wspólnego wyjścia w góry? Myślę, że oprócz oczywistych powodów takich jak malownicze krajobrazy, czyste powietrze, czy prostu chęć przebywania na

łonie natury, ważnym aspektem naszych wycieczek są sami uczestnicy. Choć pochodzą z różnych stron i zajmują się przeróżnymi rzeczami na co dzień, wszystkich łączy miłość do przyrody i chęć dzielenia się własnymi doświadczeniami. To właśnie w trakcie wielogodzinnych wędrowek możemy

poznać siebie nawzajem, jest także mnóstwo czasu na rozmowy o studiach, praktykach, pracy, sporcie, zdrowiu i na każdy inny temat. Warto przy tym wspomnieć, że wspólne wyjścia w góry przyczyniły się do zawiązania grupy osób stanowiącej załóżkę obecnego Stowarzyszenia.

Także obecnie wielu z naszych członków to zapaleni turyści, którzy chętnie dzielą się swoją wiedzą i doświadczeniami, a także udzielają wskazówek, jak wybrać się w mniej dostępne i trudniejsze trasy. Jednym z nich jest Dawid Gąsior - organizator wszystkich wycieczek w minionym roku, popularyzator turystyki, a także dusza towarzystwa. Dzięki zaangażowaniu Dawida wycieczki organizowane przez „studentów” stały się otwarte i dostępne także dla osób, które nie są członkami naszego Stowarzyszenia. W szczególności mile widziane były osoby, które dopiero przyjechały do Monachium i nie zdążyły jeszcze nikogo poznać.

Już niedługo zacznie się nowy semestr, każdy wróci do swoich obowiązków. Jednak aura będzie nadal sprzyjać krótkim, jednodniowym wycieczkom w góry. W imieniu Rady Stowarzyszenia zapraszam na kolejne wyjścia, o których będziemy informować na naszej stronie (studenci.de) oraz za pośrednictwem Facebooka (www.facebook.com/studencie/).

Grzegorz Łach

W góry ze studentami

Barbara Müller

KWIATY DO POLSKI Tel: 07021 861 169

TANIO, SZYBKO I SOLIDNIE - ZAPRASZAMY
Przy zamówieniu podaj numer 06 - to mała niespodzianka

KWIATY uważa się za najbardziej elegancką formę okazywania uczuć
DLA jubilatów, solenizantów lub tak po prostu bez okazji
KAŻDEGO komu chcemy pogratulować, podziękować lub dodać otuchy

W naszej ofercie między innymi:

Bukiety okolicznościowe + sekt, piwa, wina lub bomboniera, kawa, maskotka, kosze kwiatowe, kosze obfitości, wiązanki, wieniec...

Kwiaty dostarczamy także na terenie całych Niemiec oraz innych państw

www.polkwiat.eu

Fax: 07021 86 32 25

POL-KWIAT
EKSPRES KWIATOWY

MAREK PROROK

Polskie ślady w MONACHIUM

Wielu z nas spędza szmat czasu w bawarskiej metropolii. Spacerując bądź też tylko przemierzając się w innych celach, przemierzamy ogromne przestrzenie grodu nad Izarą i nie przypuszczamy nawet, że w tym odległym od naszej Ojczyzny mieście znajduje się wiele miejsc, które różnymi wydarzeniami wplotły się w zawiłą historię Rzeczypospolitej.

Szczęśliwy Stadion Olimpijski

W bez mała stuletniej historii polskiej piłki nożnej monachijski „Olympiastadion” zapisał się w sposób szczególny. To właśnie ta sportowa arena bawarskiej metropolii była świadkiem największych sukcesów piłkarzy w biało-czerwonych trykotach. Na przestrzeni niespełna dwóch lat polska reprezentacja piłkarska, wznosząc się na wyżyny swoich umiejętności, odniosła dwa historyczne sukcesy: mistrzostwo olimpijskie i trzecie miejsce w mistrzostwach świata.

10 września 1972

Przedostatni dzień XX Olimpiady, niedzielny wieczór, koszmarna pogoda – leje jak z cebra. Na zieloną murawę „Olympiastadion” w Monachium wychodzą olimpijskie reprezentacje w piłce nożnej Węgier i Polski, aby rozegrać mecz finałowy turnieju olimpijskiego. Początek był dla polskich piłkarzy nieszczytny. W ostatnich minutach pierwszej połowy straciliśmy bramkę i zrobiło się naprawdę niewesoło. Druga odsłona to prawdziwy koncert gry w wykonaniu naszych piłkarzy. Po dwudziestu kilku minutach gry prowadziliśmy już 2:1 i taki wynik utrzymał się do końca meczu. Nigdy nie zapomnę łamiącego się głosu znanego komentatora piłkarskiego Jana Ciszewskiego i dźwięków Mazurka Dąbrowskiego rozbrzmiewających w strugach lejącego deszczu.

Jak doszło do tego szczęśliwego finału? Co się stało, że po raz pierwszy w historii polska reprezentacja piłkarska odniosła znaczący sukces sportowy? Dwa lata wcześniej selekcjonerem reprezentacji narodowej został Kazimierz Górski. Ten prosty lwowiak miał specyficzne podejście do piłki nożnej. Jak sam twierdził: „Piłka to gra prosta. Nie potrzeba do niej filozofii”. Potrafił dotrzeć indywidualnie do każdego zawodnika i sprawić, że jego chłopcy skutecznie walczyli na boisku, bez strachu przed przeciwnikiem. Nie miał łatwego początku. W naszym kraju na piłce nożnej zna się każdy i metody pana Kazimierza nie wszystkim się podobały, stąd narażony był często na bezpardonową krytykę. Miał prostą receptę na wygranie meczu, którą wypowiadał ze swoim cudownym lwowskim akcentem: „Mi si wydaję, że wygra drożyna, która strzeli więcej bramek”.

W drodze do olimpijskiego finału Polska pokonała wielu przeciwników, ale dwa

Kazimierz Górski

6 lipca 1974

W to sobotnie słoneczne popołudnie na monachijskim „Olympiastadion” został rozegrany mecz o trzecie miejsce X Mistrzostw Świata w Piłce Nożnej. Z jednej strony stała drużyna trzykrotnych mistrzów świata, Brazylia, a z drugiej rewelacja turnieju – reprezentacja Polski. Zwycięstwo nad wciąż aktualnymi mistrzami świata dało polskiej reprezentacji piłkarskiej miejsce na podium w najbardziej prestiżowej imprezie piłkarskiej na świecie. Nie sposób opisać radości i dumy, jaka zapanowała w kraju. Zawodnicy oraz trenerzy, zwłaszcza Kazimierz Górski, stali się prawdziwymi bohaterami narodowymi. Wywalczone miejsce na podium było z pewnością

wielką niespodzianką, ale nie było w tym żadnego przypadku. Nasi piłkarze wygrali na „Weltmeisterschaft” sześć meczów, ulegając minimalnie jedynie gospodarzom turnieju, późniejszym mistrzom świata. W eliminacjach do turnieju mistrzowskiego jednym z przeciwników naszych piłkarzy była reprezentacja ojczyzny piłki nożnej. Anglików pokonaliśmy w Chorzwie 2:0, a decydujący o awansie remis w rewanżu na Wembley wstrząsnął całą piłkarską Anglią. Niedawni mistrzowie świata musieli uznać wyższość dość jawnie lekceważonej reprezentacji Polski. Do sukcesu drużyny doszły jeszcze sukcesy indywidualne. Grzegorz Lato został królem strzelców turnieju, 20-letniego wówczas Władysława Żmudę uznano najlepszym graczem młodego pokolenia, a Kazimierz Deyna został wybrany trzecim najlepszym piłkarzem turnieju, tuż za legendarnymi Franzem Beckenbauerem i Johanem Cruyffem. Warto jeszcze dodać, że Polska otrzymała drużynowy puchar fair play. Z tym turniejem mam związane pewne osobiste przeżycie, świadczące o jego randze. Na dzień 6 lipca, dokładnie na godzinę rozpoczęcia meczu, został zaplanowany ślub moich bliskich znajomych. Dzień wcześniej, po południu, otrzymałem wiadomość, że ceremonia ślubna została przesunięta na „po meczu”, dokładnej godziny nie można było ustalić, bo mogło dojść do dogrywki. Na przyjęciu weselnym bezpośrednio po toaście za pomyślność pary młodej wzniesiony został toast za pomyślność polskiej reprezentacji piłkarskiej.

Ojciec sukcesu

Stare przysłowie mówi, że sukces ma wielu ojców, a porażka jest zawsze sierotą. Nie mam najmniejszych wątpliwości, że ojcem tych sukcesów był jednak Kazimierz Górski. Prostolinijny, dobroduszy człowiek, który mówił o sobie: „Jedni rodzą się do skrzypiec, inni do munduru. Ja urodziłem się dla piłki”. Robił to, co kochał i na czym naprawdę się znał. Pracował z pasją i osiągnął niebywałe sukcesy. Mimo to zawsze pozostawał skromnym i nie można w nim było znaleźć nawet cienia zarozumiałstwa. Nigdy nie filozofował, nie mądrzył się, swoją ogromną wiedzę piłkarską przekazywał zawsze prostymi słowami. Ilustracją tego niech będą jego słowa o istocie piłki nożnej: „Chodzi o to, żeby strzelić jedną bramkę więcej od przeciwnika”.

Czas nie uleczy tej rany

Rozmowa z dr Lucyną Kulińską

Doktor Lucyna Kulińska,

adiunkt w Katedrze Politologii i Historii Najnowszej Wydziału Humanistycznego AGH w Krakowie, zajmuje się zagadnieniami terroryzmu i przyszością globalizującego się świata, oraz stosunkami polsko-ukraińskimi w XX i XXI wieku. Jest autorką i współautorką licznych książek i artykułów historycznych poświęconych losom polskich Kresów.

J.Ł.-Z.: *Niektórzy uważają, że z powodu złej sytuacji na Ukrainie, należy na razie zostawić temat zbrodni nacjonalistów ukraińskich popełnionych na Kresach Wschodnich w latach 1939-1947.*

L.K.: Od ponad 70 lat nie było „odpowiedniego czasu” na ujawnienie prawdy o ludobójstwie Polaków dokonanych przez członków Organizacji Ukraińskich Nacjonalistów i Ukraińskiej Powstańczej Armii, we współpracy z miejscową ludnością ukraińską. Polacy dali Ukraińcom wystarczającą ilość czasu na rozliczenie się z tego bezsensownego, bratobójczego mord, ale oni tego nie zrobili, a po uzyskaniu niezawisłości, z zabójców Polaków uczynili bohaterów. Dziś odtwarzają oddziały imienia OUN i UPA, nobilitują członków kolaboracyjnej formacji SS „Galizien”, a dzieciom w przedszkolu wpajają szowinistyczną ideologię Doncowa i Bandery. Dramat kresowych Polaków pozostaje gorącą raną w naszych wzajemnych stosunkach. Solidarność z bestialsko pomordowanymi rodakami, których liczba sięga, zdaniem badaczy, 150 tys., a wraz ze zmarłymi na skutek ran, głodu, wypędzenia, urasta do 200 tys., staje się sprawą naszego narodowego honoru. W Polsce żyje wielu ludzi, w tym członków rodzin ofiar (i nie są to bynajmniej żadni rosyjscy agenci!), którzy uważają, że dalsze milczenie na ten temat jest rzeczą niedopuszczalną.

J.Ł.-Z.: *Czy film Wojciecha Smarzowskiego „Wołyń” ma szansę przerwać milczenie?*

L.K.: Dotychczas nie powstał na ten temat żaden poważny obraz, z wyjątkiem kilku niewielkich produkcji. Byłabym szczęśliwa, gdyby film ten wywołał narodową dyskusję. Jeżeli Ukraińcy nie potępili tej zbrodni, oznacza to, że czystki etniczne uznają za jeden z dopuszczalnych sposobów rozwiązywania konfliktów z sąsiadami. Ludobójstwo Polaków przyniosło im jednak wymierne

korzyści; zagarnęli ich ziemię, domy, mienie ruchome, nawet jak była to pokrwawiona odzież czy pierzyna. Nie możemy ignorować niebezpiecznych sygnałów, jak pogrozki szowinistów pod adresem Polaków, prowokacje, czy wysuwanie roszczeń terytorialnych w stosunku do powiatów dzisiejszej Polski.

J.Ł.-Z.: *Ale część ludności ukraińskiej próbowała wtedy ratować Polaków?*

L.K.: Faktem jest, że nie wszyscy chcieli mordować swoich polskich sąsiadów, ale za pomoc groziły im represje, z karą męczeńskiej śmierci łącznie. Zdecydowana większość ukraińskich obywateli II RP uwiaryli agitacji nacjonalistów, że „jeden zabity Polak, to metr wolnej Ukrainy”, i że tylko bez Polaków „zakwitnie szczęściem Ukraina”. Nawet przeciwnicy tego ludobójstwa z czasem zamilkli, bo jak tu potępiać własnego syna czy wnuka, który zabijał? To głęboki, nierozwiązany problem moralny tego kraju, który moim zdaniem, hamuje jego normalny rozwój.

J.Ł.-Z.: *Główni bohaterowie filmu to Polka Zosia i Ukrainiec Petro. Czy takie związki istniały naprawdę?*

L.K.: Na Wołyniu były to rzadkie przypadki. Polacy, którzy stanowili tam ok. 16% ludności (po wywózkach za okupacji sowieckiej, liczba ta jeszcze zmalała) żyli głównie w miastach, w polskich wsiach i koloniach. Nawet w tych wsiach, gdzie Polacy żyli wśród Ukraińców, małżeństwa mieszane zawierano sporadycznie, gdyż ludzi dzieliła religia. W województwach Małopolski Wschodniej, lwowskim, tarnopolskim i stanisławowskim, zdarzało się to częściej, szczególnie na wsi. Polacy i Rusini (jak wówczas nazywano Ukraińców) żyli ze sobą zgodnie. Dopiero wtargnięcie nacjonalizmu ukraińskiego, w tym agresywnym, szowinistycznym wydaniu, doprowadziło do przecięcia sąsiedzkich i rodzinnych

więzów. Smarzowski pokazuje miłość Polki i Ukraińca, ale w czasie wojny taki związek był bardzo niebezpieczny dla polskiego współmałżonka. Zebrałam na ten temat mnóstwo tragicznych świadectw, niektóre zawarłam w swoich książkach, m. in. w ostatniej, napisanej razem z profesorem Czesławem Partaczem pt. „Zbrodnie nacjonalistów ukraińskich na Polakach. Ludobójstwo niepotępione”. Są tam liczne przykłady zabijania przez Ukraińca żony-Polki i wspólnych dzieci. Najwięcej takich przypadków było na Tarnopolszczyźnie i w Stanisławowskim. Ukraińscy rasiści nazywali dzieci z małżeństw mieszanych pogardliwie „kryżakami” i zalecali ich zabijanie, bo „zanieczyszczają ukraińską krew”. Zamiast Ukrainki, mord, jej na polskim mężu dokonywał najczęściej jej brat lub ojciec. Żądano, aby rodzina „zhańbiona” związkiem z Polakiem sama się „oczyściła”.

J.Ł.-Z.: *Czego oczekują ludzie, którzy jako dzieci byli tego świadkami?*

L.K.: Ówczesne „Dzieci Kresów” są już po osiemdziesiątce. Odrodzenie się nacjonalizmu na Ukrainie uświadomiło im, że fałszerze historii mogą doprowadzić ludzi do przekonania, że tego ludobójstwa w ogóle nie było! Już w tej chwili słyszymy od Ukraińców: co wy nam tu opowiadacie za bzdury? W sercach Kresowiaków nie ma chęci zemsty, ale nie godzą się, aby prawda o cierpieniach ich rodzin poszła w niepamięć. Wspieram ich w tej walce. Czy za te setki tysięcy pomordowanych i wypędzonych nie należą się, nie tylko rodzinom ofiar, ale i wszystkim Polakom, od ukraińskiego państwa wyrazy żalu, potępienie i deklaracja, że nigdy więcej wobec Polaków tak nie postąpią? Bez tego nie ma mowy o prawdziwym pojednaniu.

Sylwia
Cieplak

Handmade popularny

Całkiem niedawno czytałam w Moim Mieście o wszechobecnych produktach z Polski. Przekonałam się o tym, gdy jadąc do kraju przywiozłam przyjaciółce w prezencie z Niemiec - europejskiej kolebki szydełkowania - szydełko. Okazało się, że producent owego narzędzia rękodzielniczego jest z Polski. Tym razem o szydełku, maszynie do szycia i wracających do łask wyrobach rękodzielniczych.

Skąd to HEKLOWANIE?

Przechadzając się uliczkami starówki w Landshut zastanawiałam się skąd tu tyle sklepików z włóczkami wszelakiej maści, a na półkach z gazetami tylko o heklowaniu czy sztrykowaniu (obydwa słowa zostały zapożyczone z języka niemieckiego). Dziś szydełkują już nie tylko nasze babcie, a warsztaty z szydełkowania czy dziewiarstwa są coraz bardziej popularne. W Niemczech sklepiki z włóczkami tętnią życiem, a niemieckie włóczki są uznawane za najlepsze jakościowo. Niemal zawsze gdy przychodzę wybrać jakąś ciekawą włóczkę, klientki dyskutują, wymieniają się opiniami na temat ściągów, oczek i motywów. Robi się teraz na szydełku niemal wszystko, od standardowych pomysłów, czyli biżuterii, serwetek czy kocy, po maskotki, ubrania, lub pokrowce na siedzenia w samochodzie. W tym temacie wyobraźnia stanowi jedyną granicę, a jak mówią szydełkujące panie, szydełkować może każdy, nawet panowie.

RĘCZNA ROBOTA Czy tylko Niemcy ją kochają?

Rajem dla mnie, osoby uwielbiającej rękodzieło, była wyprawa do Monachium na Targ Bożonarodzeniowy rok temu. Miłymi dla mego oka są wszelkie festyny w Niemczech, bo niemal zawsze w bród tam wyrobów ręcznych. Także w Polsce, przyjeżdżając do rodzinnego Żyrardowa, słyszę, że jarmarki oraz targi rękodzieła to stały punkt programu licznych imprez miejskich. Co więcej, ilość młodych kobiet, matek przede wszystkim - szyjących na maszynach przepiękne ozdoby, kocyki i akcesoria dla niemowląt i dzieci - jest szokująca, w pozytywnym oczywiście tego słowa znaczeniu. Na wystawach sklepowych ze sprzętem AGD prezentowane są dzisiaj nie roboty kuchenne, a nowoczesne ma-

szyny do szycia marki Łucznik. To niezwykle uczucie, przyjechać z Niemiec do Polski i zobaczyć przenikanie się nieuznającego granic świata rękodzielnictwa.

INFORMACYJNE Czwartki w Landshut

21 Lipca w AWO Migrationsberatung Landshut odbyło się kolejne spotkanie z cyklu „Pierwsze Kroki w Niemczech” – informacyjne czwartki z ekspertami dla Polonii z Landshut i okolic.

Tym razem specjalistki z dziedzin położnictwa Sandra Kwitek (szkoła rodzenia w Dingolfing) oraz ginekolog dr. Justine Börzsönyi-Dilenge (Praxis we Freising) opowiedziały o najistotniejszych kwestiach dla świeżo upieczonych, spodziewających się lub planujących dzieci Polaków mieszkających w Niemczech. Podczas spotkania każdy zainteresowany mógł zadać pytanie i uzyskać odpowiedź u źródła. A to wszystko za sprawą Stowarzyszenia Niemiecko-Polskiego POL-LA z Landshut, które przy wsparciu Konsulatu Generalnego RP w Monachium uruchomiło cykl spotkań prowadzonych w języku polskim, informujących Polonię i dających możliwość odnalezienia się w realiach na emigracji. Wieczory informacyjne odbywają się w ostatni lub przedostatni czwartek miesiąca. Terminy i tematy spotkań można znaleźć osobiście w AWO Migrationsberatung Landshut oraz na profilu POL-LA na Facebook wpisując: PollaVerein.

Kancelaria Prawno-Podatkowa

- Roczne zeznania podatkowe (Einkommensteuererklärungen)
- Miesięczne, kwartalne i roczne zeznania VAT-u (Umsatzsteuervoranmeldungen)
- Regulacja zeznań podatkowych opartych na tzw. szacunku
- Sprawdzanie zgodności zeznań podatkowych
- Pełna księgowość dla pojedynczych firm, GbR, GmbH
- Bilanse roczne, SuSa Listen, BWA dla banków i instytucji kredytowych
- Kompetentne doradztwo podatkowe
- Regulacja umów i roszczeń prawno-gospodarczych

Telefon kontaktowy
(w języku niemieckim
i polskim)
0176 631 51 058

Łukasz Sowada Geprüfter Versicherungsfachmann IHK Broker ubezpieczeniowy

Thalkirchner Str.184, 81371 München

Tel.: **089 41 41 41 351**
Mobil: **0176 104 224 97**
Fax: **089 41 41 41 352**
lukasz.sowada@googlemail.com

PORADY
I INFORMACJE
DOTYCZĄCE
UBEZPIECZEŃ

OC firm
OC prywatne
komunikacyjne
emerytalne
na życie
zdrowotne
wypadkowe

• UBEZPIECZENIA • KREDYTY • KSIĘGOWOŚĆ • DORADZTWO DLA FIRM

UBEZPIECZENIA EMERYTALNE:

- Riester-Rente: z dopłatami od państwa
do 300€ na każde dziecko i 154€ na osobę dorosłą
- Rürup-Rente: z ulgami podatkowymi
do ok. 23.000€ na osobę rocznie
- Kinderpolice: dla dzieci i młodzieży
od 25€/miesiąc, idealny prezent od dziadków, chrzestnych itp.

☎ 089 590 68 590

PLDF GmbH, Hanauerstr. 3,
80992 München, U1/Westfriedhof

www.pldf.de

poznaj swoje prawa

Dziś

PRAWO KARNE W PRAKTYCE O tym warto pamiętać

Przybywając do Monachium, mamy na celu przede wszystkim poprawę naszego bytu. Monachium oferuje nam nie tylko wiele możliwości do „zarobienia pieniędzy”, ale również szereg możliwości spędzenia wolnego czasu. W upalne monachijskie dni może to być np. wizyta w ogródku piwnym (Biergarten) czy udział w nadchodzącym święcie piwa (Oktoberfest). Sęk w tym, że dla niektórych powrót autem do domu po 2–3 piwach to coś normalnego i oczywistego. Innym zdarza się być może po 4–5 piwach rozwiązywać spory i kłótnie za pomocą przemocy.

PIERWSZA ZASADA Milczenie jest złotem

Jeżeli już zdarzy nam się popełnić błąd, czy to jeżdżąc samochodem pod wpływem alkoholu, czy poprzez uwikłanie w jakieś bójki, pierwszą zasadą, o której należy pamiętać, jest to, iż pod żadnym pozorem nie składamy żadnych wyjaśnień ani policji, ani prokuraturze. Mówiąc wprost: nie mówimy nic. W prawie karnym obowiązuje zasada, że podejrzany o jakiegokolwiek przestępstwo ma prawo do odmowy składania zeznań. Z tego prawa warto jest korzystać nawet wtedy, gdy wydaje nam się, że możemy policji wyjaśnić ową „pomyłkę”. Wszystko, co zostanie powiedziane czy to uprzejmemu panu policjantowi, czy miłemu panu z „Zollamtu”, zostanie bezwzględnie wykorzystane przeciwko nam. A zatem ułatwiając zadanie organom ścigania, możemy tylko pogorszyć naszą sytuację.

ARESzt

Nierzadko zdarza się, że sąd od razu zasądza tymczasowy areszt (Untersuchungshaft). Wbrew pozorom nie jest to wielki dramat, areszt to nie to samo co więzienie. Po prostu jeżeli zostało popełnione przestępstwo, a podejrzany nie ma stałego miejsca pobytu w Niemczech, sąd może taki areszt zasądzić. W takim przypadku niezbędna jest konsultacja z adwokatem, aby można było złożyć stosowne wnioski o wyjaśnienie podstaw aresztowania. Często już po jednym wniosku udaje się uzyskać zwolnienie z tymczasowego aresztu.

POLIZEI nie taki diabeł straszny

Jeżeli dojdzie do popełnienia jakiegokolwiek przestępstwa, czy to jazdy pod wpływem alkoholu, czy pobicia pod dyskoteką, pierwszą instytucją, która sprawą się zajmuje, jest policja. Policja jest organem, który jedynie bada i zbiera dowody przestępstwa, zaś decyzję o dalszym postępowaniu podejmuje prokurator. Dlatego tak bardzo ważne jest, aby nie ułatwiać policji zadania i nie przyznawać się do winy. Gdy policja zakończy zbieranie materiału dowodowego, przekazuje całość akt do prokuratury. I to prokurator decyduje o tym, czy postępowanie ma toczyć się dalej, czy też nie.

PROKURATOR der Staatsanwalt

Ogólnie rzecz biorąc, prokurator (Staatsanwalt) ma trzy możliwości do prowadzenia postępowania. Może postępowanie umorzyć (einstellen), skierować sprawę do sądu albo też złożyć wniosek o sądowy nakaz karny (Strafbefehl). Jeżeli mamy szczęście, prokurator umorzy postępowanie. Umorzenie oznacza, że nastąpiły pewne okoliczności, które nie dopuszczają do ukarania podejrzanego. Jeżeli prokurator stwierdzi, że do popełnienia przestępstwa najprawdopodobniej doszło, kieruje wniosek do sądu. Sąd ustali wtedy termin rozprawy i rozpoczyna się normalny proces karny. Trzecią drogą prowadzenia postępowania jest złożenie przez prokuratora wniosku o sądowy nakaz karny – „Strafbefehl”.

Maciej Pazur LL.M.

jest adwokatem w Monachium.

Prowadzi porady prawne w języku polskim oraz niemieckim w takich dziedzinach jak:

- prawo karne
- prawo pracy
- roszczenia z tzw. Gewerby
- odzyskiwanie należności
- prawo najmu
- odszkodowania
- prawo upadłościowe

STRAFBEFEHL

Co to jest?

Sądowy nakaz karny (Strafbefehl) jest swego rodzaju „ofertą” skierowaną do nas przez sąd. Sąd przymyka oko na nasz występki, oferując małą karę, a my – jeśli faktycznie mamy coś na sumieniu – otrzymujemy szansę zakończenia postępowania. Nierzadko zdarza się jednak, że taki nakaz karny otrzymamy, mimo że rzeczywiście jesteśmy niewinni. Często zdarza się, że ktoś nas pomawia o jakiś występki, a sąd, nie wysłuchując naszej strony, od razu wysyła do nas nakaz karny. W takiej sytuacji konieczna jest jak najszybsza konsultacja z adwokatem w celu złożenia zażalenia, na które mamy tylko dwa tygodnie. Po złożeniu zażalenia następuje normalny proces karny. Adwokat składa nie tylko zażalenie, ale na podstawie akt analizuje szanse i ryzyka takiego procesu, które omawia z klientem.

ADWOKAT

Adwokat, który bada sprawę w postępowaniu karnym, bada ją pod dwoma kątami. Po pierwsze sprawdza, czy jest ogólna szansa na wybronię klienta. Wyrok uniewinniający jest celem numer jeden. Jeśli jednak dowody są zbyt mocne, zadaniem adwokata jest uzyskanie jak najniższej kary dla swojego klienta. Z tego względu niezbędna jest dogłębna analiza aktu oskarżenia i realna ocena ryzyka. Czasami może zdarzyć się tak, że wbrew przedstawionej powyżej „złotej zasadzie” odmowy składania zeznań, można się, z czysto taktycznych względów, do przestępstwa przyznać. Jednak w kwestii tego, czy składać zeznania, czy też nie, należy skonsultować się ze specjalistą.

Kanzlei Pazur Rechtsanwalt Maciej Pazur LL.M.

Trappentreustr. 42
80339 München

Tel. 089/ 307 86 768
Mobil: 017677225482
Fax: 089/ 999 36 249

info@kanzlei-pazur.de
www.kanzlei-pazur.de

Übersetzungen & Consulting

I N T E R S E R V I C E

Serdecznie zapraszam do korzystania z szerokiej oferty usług
Biura Tłumaczeń i Informacji Agnieszki Miller

- tłumaczenia zwykłe i przysięgłe wszelkich tekstów i dokumentów z języka polskiego na niemiecki oraz inne języki świata
- tłumaczenia ustne podczas negocjacji handlowych i konferencji, organizacja spotkań biznesowych, asysta podczas targów, kongresów, delegacji, rezerwacja hoteli, pomoc w organizacji wyjazdów turystycznych
- specjalistyczne tłumaczenia medyczne (pisemne i ustne) www.leczeniewmonachium.pl
- pomoc w formułowaniu pism urzędowych i w wypełnianiu formularzy
- informacje dotyczące zawierania związków małżeńskich, podjęcia studiów wyższych, nostryfikacji dyplomów itd.
- pomoc w załatwianiu wszelkich spraw urzędowych w Niemczech oraz w Polsce (np.: legalizacje i transkrypcja dokumentów stanu cywilnego)
- oraz
- profesjonalna obsługa firm jednoosobowych oraz spółek: rzetelna obsługa biurowa, doradztwo i pomoc w fazie podejmowania działalności gospodarczej oraz podczas jej wykonywania

Biuro Tłumaczeń i Informacji Agnieszka Miller
Ismaninger Str. 65, 81675 München

Tel. +49 (0)89 / 688 5005
Fax +49 (0)89 / 41929022

Mobil: +49 (0)172 / 7743443
Mobil: +49 (0)152 / 02019653
E-mail: post@a-miller.de

www.a-miller.de

RZECZOWNAWCA samochodowy

Kfz-Sachverständiger

Piotr Sobiecki

Doradztwo i konsultacje!

Wyceny i kosztorysy w zakresie uszkodzeń powypadkowych pojazdów osobowych, motocykli i aut dostawczych.

Opinie techniczne sporządzane są według prawa niemieckiego i w języku niemieckim.

Na wyceny szkód powypadkowych dojeżdżamy w miejsce podane przez klienta.

WSPÓŁPRACUJEMY Z ADWOKATAMI - PRAWO POLSKIE I NIEMIECKIE

Kfz-Sachverständigenbüro Peter Sobiecki
Joseph-Dollinger-Bogen 18, 80807 München
tel.: 089/35656771, tel. kom.: 0177/5181461
fax.: 089/35656772, e-mail: info@ps-gutachter.de

www.ps-gutachter.de

Praca w Niemczech

Pilnie zatrudnimy osoby na stanowiska:

branża przemysłowa

- spawacz MIG, MAG, TIG
- ślusarz - narzędziowiec
- mechanik samochodowy, przemysłowy
- lakiernik przemysłowy, samochodowy
- elektryk, elektronik, mechatronik
- monter instalacji sanitarnych i klimatyzacji

branża lotnicza

- mechanik lotniczy
- elektryk lotniczy

branża inżynierska i IT

- inżynierska konstruktor
- inżynierska budowy maszyn
- inżynierska elektronik
- programista JAVA
- administrator sieci

Wymagania:

- dobra znajomość języka niemieckiego
- kilkuletnie doświadczenie w danym zawodzie

Oferujemy:

- umowę o pracę na warunkach niemieckich
- atrakcyjne wynagrodzenie plus dodatki
- zakwaterowanie opłacone przez firmę
- opiekę w Niemczech przez koordynatora

Stegmann Personaldienstleistung GmbH
Tel.: +49 89 / 747218 -20 · Fax: +49 89 / 747218 -34
Ridlerstraße 37 · 80339 München
eu-recruiting@stegmann-personal.de

www.stegmann-personal.de

Szanowni Państwo!

Biuro podróży Polenreisen w Norymberdze - informuje o możliwości nabycia biletów autobusowych zarówno do Polski, jak i do innych krajów.

Organizujemy różnorodne wycieczki, przede wszystkim do Polski, na które serdecznie zapraszamy.

Zapłatę przyjmujemy zarówno gotówką, jak i kartą.

Godziny otwarcia:
w poniedziałki, wtorki i czwartki w godzinach 9⁰⁰ do 13⁰⁰ i 14⁰⁰ do 18⁰⁰
w środy i piątki od 9⁰⁰ do 13⁰⁰
w soboty od 10⁰⁰ do 13⁰⁰

Będzie nam miło gościć Państwa w Domu Krakowskim - Krakauer Haus, porozmawiać po polsku.

Pozdrawiamy serdecznie
Polenreisen

POLENREISEN
Informationszentrum der Stadt Krakau

nasz adres:

DOM KRAKOWSKI - KRAKAUER HAUS

Reisebüro Polenreisen und
Informationszentrum der Stadt Krakau
Hintere Insel Schütt 34, D-90403 Nürnberg
Przystanek metra „Wöhrder Wiese”

Telefon: (09 11) 22 50 31
Telefax: (09 11) 22 50 33

Monachium nadal popularne

W pierwszej połowie roku liczba miejsc noclegowych w Monachium wzrosła o 3,4 procenta. Ponad połowa gości pochodzi z Niemiec.

Jedyna negatywna informacja z rynku turystycznego dotyczy mniejszej ilości turystów z Rosji, którzy decydują się na odwiedzenie stolicy Bawarii. W pierwszej połowie bieżącego roku ich liczba zmalała o blisko połowę, sięgając tylko 122 000. Ekspertcy są zdania, że winny tej sytuacji jest przede wszystkim słaby rubel. Problemy w kraju Putina również nie są bez znaczenia. Przedstawiciele innych narodowości nie mają jednak takich problemów i najwyraźniej nie potrafią nacieszyć się niesamowitym klimatem Monachium.

Ekonomiści z branży turystycznej informują, że od stycznia do czerwca 2016 liczba noclegów wzrosła o 3,4 procenta, sięgając 6,5 mln. Ponad połowa gości pochodzi z Niemiec. Tutaj wzrost zainteresowania stolicą Bawarii jest największy i wynosi 4,7 procenta. Miasto współpracuje z prywatnymi świadczeniodawcami, którzy zrzeszyli się pod szyldem Inicjatywy Turystycznej Monachium (TIM).

Dzięki temu wzrosła przede wszystkim liczba gości ze Skandynawii - do miasta przybyło 15 procent więcej Finów i 13 procent więcej Duńczyków. Zainteresowanie bawarską metropolią wzrosło również pośród mieszkańców krajów Beneluksu - np. Holendrów (o 22 procent). Specjaliści nie odnotowali na razie negatywnego wpływu ataku terrorystycznego w Ansbach na turystykę. Całkiem możliwe, że jest jeszcze za wcześnie na wyciągnięcie ostatecznych wniosków.

Dobre wieści nie pozwalają jednak branży turystycznej spocząć na laurach. Trwa rozbudowa informacji w internecie, jak również powstaje szlak turystyczny po Monachium w wersji 3D.

Źródło:

job-profi.pl, Süddeutsche Zeitung - 21.08.2016

Jak bezpiecznie na Oktoberfest?

Gospodarze oraz organizatorzy tegorocznej imprezy Oktoberfest dokładają wszelkich starań, by zadbać o bezpieczeństwo gości, jak również ich nie niepokoić.

Rada Miejska zatwierdziła system bezpieczeństwa, który będzie obowiązywał podczas tegorocznego Oktoberfestu. Przy wejściu na Theresienwiese gości będą czekały kontrole. Wprowadzono zakaz wnoszenia dużych toreb i plecaków, a cały teren postanowiono ogrodzić. Miejsce imprezy będzie zamykane, aby nie dopuścić do przepełnienia. Należy się z tym liczyć przede wszystkim w piątki i soboty.

Hotele i zajazdy nie odnotowały fal rezygnacji. Zainteresowanie imprezą przez ostatnie tygodnie nie było jednak tak duże, jak zwykle. Spokojniejszy będzie na pewno tzw. włoski weekend. Szefowa biura podróży „Birraoli” donosi, że liczba rezerwacji jest mniejsza niż o tej samej porze roku w ubiegłym roku.

Zwiększona liczba policjantów patrolujących imprezę, kontrole przy wejściu, ogrodzenie, zakaz wnoszenia dużych plecaków - to najważniejsze punkty, na które niektórzy politycy patrzą jednak sceptycznie. Mowa w szczególności o narażeniu na niebezpieczeństwo ludzi czekających w kolejce przy wejściu, jak również o pomysłach ogrodzenia całej imprezy. Władze przekonują jednak, że to najlepsze wyjście z możliwych. W razie problemów ogrodzenie może zostać otwarte w ciągu 46 sekund, co już przetestowano. Organizatorzy podkreślają jednak, że stu procentowego bezpieczeństwa nikt nie jest w stanie zapewnić.

Źródło:

job-profi.pl, Süddeutsche Zeitung - 25.08.2016

Kancelaria Podatkowa

NOWY ADRES:

Werner-Eckert-Str. 4
81829 München

p.madzarow@gmail.com

Tel.: 089/99936501

Fax: 089/99936502

Terminy po telefonicznym lub mailowym uzgodnieniu

doradztwo podatkowe
księgowość

sporządzanie zeznań
podatkowych

korespondencja
z urzędami skarbowymi

www.steuerberater-madzarow.de

Anja Czech-Grollmann

Rechtsanwältin

Nymphenburger Str. 20

80335 München

Deutschland

tel.: +49 (0) 89 / 51 51 49 53

fax: +49 (0) 89 / 54 82 82 85

ac@anwaltskanzlei-czech.de

www.anwaltskanzlei-czech.de

ANJA CZECH-GROLLMANN
Arbeitsrecht Mediation Familienrecht

DYSTRYBUCJA PRASY POLSKIEJ NA TERENIE NIEMIEC

Z PEŁNYM PRAWEM ZWROTU EGZEMPLARZY NIESPRZEDANYCH

SPRZEDAŻ HURTOWA
PRENUMERATA

030-77391863
030-77391864

BARDZO TANI REGULARNY TRANSPORT TOWARÓW DO 1,5 TONY Z NIEMIEC DO POLSKI

Kancelaria Adwokacka

Zakres możliwych porad prawnych:

- Doradztwo w zakresie prawa pracy
- Rejestracja działalności gospodarczej
- Zakładanie spółek cywilnych oraz kapitałowych
- Sprawdzanie i opracowywanie wszelkich typów umów gospodarczych i prywatnych
- Dochodzenie wierzytelności pozasądowo oraz sądowo
- Obrona przy wykroczeniach i w sprawach karnych

Olaf Groborz

Donnersbergerstraße 46, 80634 München
S-Bahn Donnersbergerbrücke U1 Rotkreuzplatz

Tel.: 0 89/13 95 83 72 Fax.: 0 89/13 95 83 73 Email: olaf.groborz@gmx.de

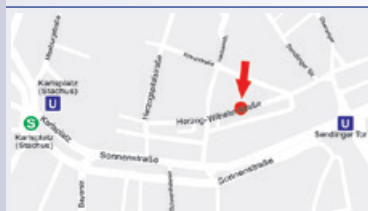
Kancelaria Adwokacka Christoph Motkowski RECHTSANWALT

DORADZTWO PRAWNE W JĘZYKU POLSKIM I NIEMIECKIM:

- prawo cywilne
dochodzenie roszczeń i sporządzanie umów
- prawo gospodarcze
obsługa firm i transakcji handlowych
- prawo podatkowe
sporządzanie rozliczeń podatkowych
- prawo pracy
wypowiedzenia i odpawy
- prawo drogowe
wypadki i odszkodowania
- prawo karne
obrona w sprawach karnych

Herzog-Wilhelm-Str. 21
80331 München
Stachus/Sendlinger Tor
Tel.: 089/218 955 62
Fax: 089/218 955 63
Mobil: 0162 8012373
E-mail: info@kanzlei-motkowski.de

www.kanzlei-motkowski.de

SERWIS KOMPUTEROWY

NAPRAWA
ODWIRUSOWANIE
INSTALACJA
KONFIGURACJA INTERNETU
WIZYTY DOMOWE
STRONY INTERNETOWE

TC IT Service, inż. Tomasz Czarnecki
tel.: 0178/35 33 092 • 089/46 221 363
Monachium, Landsberger Str. 135

The Word Prodigy - Ewa Bemnista

Übersetzungen • Dolmetschen • Consulting • Arbeitsvermittlung

Tłumacz przysięgły

języka polskiego i niemieckiego

Moja oferta:
Tłumaczenia: uwiarygodnione, zwykłe, ustne i pisemne we wszystkich zakresach

Doradztwo i pomoc urzędach:
składanie wniosków na Kindergeld, Harz IV (zasilek na utrzymanie), mieszkania socjalne, uznanie kwalifikacji zawodowych itp., dofinansowanie do kursów języka niemieckiego, wypełnianie formularzy, sporządzanie pism urzędowych

Pomoc w poszukiwaniu pracy:
- profesjonalne sporządzanie życiorysów i podań o pracę
- wyszukiwanie adekwatnych ofert pracy
- tłumaczenie podczas rozmów kwalifikacyjnych
- tłumaczenie umów o pracę

Fasanenstr. 148,
82008 Unterhaching
Dojazd
(15 min. od centrum Monachium):
S3, kierunek Holzkirchen,
przystanek Fasanenpark
Tel.: 015777453603
info@wordpro.eu

www.wordpro.eu

TŁUMACZ PRZYSIĘGŁY

języka polskiego i niemieckiego

- wieloletnie doświadczenie
- teksty ekonomiczne, prawnicze, urzędowe
- świadectwa i inne dokumenty
- uwiarygodnienia
- tłumaczenia ustne

Anna Reißig

Altstadt 105, 84028 LANDSHUT
Tel./Fax: 0871 / 97 50 44 59
Mobil: 0170 / 2 44 09 69
E-Mail: anna.reissig@t-online.de
www.polnisch-niemiecki.com

Zostań naszą MISS!

MISS POLONIA in Deutschland 2016

Jeśli masz skończone 18 lat, jesteś panną i na stałe mieszkasz w Niemczech, to właśnie Ty możesz zostać MISS POLONIA in Deutschland 2016. Jak co roku na uczestniczki finałów czekają cenne nagrody!

Czekamy na Twoje zgłoszenie!

Warunki uczestnictwa:

- wiek: w maju 2016 r. ukończone 18 i nieprzekroczone 25 lat;
- stan cywilny – panna;
- stałe zameldowanie w Niemczech;
- nie wymagamy posiadania polskiego obywatelstwa;
- mile widziana znajomość języka polskiego

Zgłoszenia należy wysłać na adres:
GS Agentur, Sperberstr. 56, D-33604 Bielefeld.

Dodatkowo, drogą elektroniczną na adres:
info@gsagentur.de prosimy przesać zdjęcia kandydatki (portretowe, całej sylwetki oraz w stroju kąpielowym) w dobrej rozdzielczości.

Więcej informacji na stronie:
www.miss-polonia-deutschland.de

PRENUMERATA bez trudu bezpośrednio do Ciebie!!!

Moje Miasto -
polonijne czasopismo
z dostawą do domu

ZADZWOŃ
0871 97 46 335
lub
0163 153 00 57

reklama polskich usług . porady . publicystyka .
wydarzenia . kalendarium imprez .

DOŁĄCZ
do nas na facebooku

Izabela S. Demacker Rechtsanwältin

Doradztwo prawne w języku polskim i niemieckim
z uwzględnieniem niemiecko-polskich przepisów prawnych
w dziedzinach:

prawa rodzinnego i spadkowego | prawa pracy
prawa karnego oraz wykroczeń | prawa gospodarczego
prawa ruchu drogowego

Tel.: 0 89 | 85 63 63 55

Müllerstr. 40
80469 München

www.kanzlei-demacker.de
info@kanzlei-demacker.de

Karolina Sliwa
Leonrodplatz 2, 80636 München
Mobil: 015233782826, Tel. 08912193022
info@daisy-personal.de
www.daisy-personal.de

KOMPLEKSOWA OBSŁUGA FIRM:

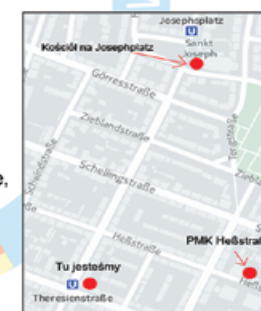
- rejestracja działalności gospodarczej
- korespondencje z urzędami i instytucjami publicznymi
- wypełnianie druków i formularzy
- obsługa rachunków i upomnień o płatności
- pomoc w uzyskaniu świadczeń socjalnych np. Kindergeld
- tłumaczenia przysięgłe
- kooperacja z biurem podatkowym (Steuerberater)

terminy
po wcześniejszym
telefonicznym
lub mailowym
uzgodnieniu

Lingua Germanica & Polonica Institut für Sprachen und Kultur e. K

- Kursy językowe o różnym stopniu zaawansowania (A1/A2/B1/B2/C1)
Deutsch am Vormittag und Deutsch am Abend
- Kursy językowe dla pracowników zmianowych (A1/A2/B1/B2/C1)
Deutsch neben der Arbeit
- Kursy dla osób 40+ (A1/A2/B1/B2/C1) - **Zu schnell? Kein Problem**
- Kursy dla dzieci i młodzieży - **Deutsch & Spaß am Vormittag und Nachmittag**
- Kurs dla matek z dziećmi **Känguruunterricht – Mit Kleinkind Deutsch lernen**
- Kurs indywidualny **Mein Deutsch**
- **Wissen und Sprechen Workshop Konversationskurs**
- **Porady językowe - Sprechstunden**

Nasz adres: Theresienstraße 124, 80333 (róg Augustenstraße,
stacja metra U2 Theresienstraße)
TEL: 0179 8298747, 089/12037930
Mail: german.translatio@gmx.de
WWW: lingua-institut.de
Facebook: [Lingua Germanica Aleksandra Radojewska](https://www.facebook.com/LinguaGermanicaAleksandraRadojewska)

• Godziny przyjęć: pon - czw: 9.00 - 12.30, 16.30 - 21.00, sob: 9.30 - 12.30

SZKOŁA JĘZYKOWA & BIURO TŁUMACZEŃ

- kursy językowe:
niemiecki, angielski, włoski, hiszpański i inne
- różnorodne formy kursów
- specjalne oferty dla firm
- tłumaczenia

NASZYM CELEM JEST ZREALIZOWANIE PAŃSTWA CELÓW!

SYCHer Sprachen Sprechen • M.A. Aneta Sych • Dachauer Straße 178 • 80992 München
www.sych-sprachdienstleistungen.de • Tel. +49 (0)89-14 90 39 58 lub +49 (0)172-7 86 94 59

Ideę do księgowego?

**czyli ustawa o doradztwie podatkowym
w Niemczech**

Steuerberatungsgesetz - StBerG

**Pomoc w sprawach podatkowych to wykonywanie czynności doradczych i pomocniczych,
przy których konieczne jest zastosowanie lub ustosunkowywanie się do istniejących ustaw podatkowych.**

Pomoc taka, zgodnie z istniejącym prawodawstwem niemieckim, może być udzielana tylko przez osoby uprawnione. Osoby z niedostatecznymi kwalifikacjami i brakiem odpowiedniego wykształcenia, które nie spełniają warunków określonych w ustawie o doradztwie podatkowym, nie mogą udzielać takiej pomocy, jest to zabronione (§5 StBerG).

Celem wspomnianej ustawy jest zabezpieczenie interesów podatkowych państwa i podatnika oraz zapewnienie prawidłowego zastosowania ogromnego zakresu i kompleksowości ustaw podatkowych.

Nieograniczona pomoc w sprawach podatkowych (§3 StBerG) może być udzielana tylko przez: doradców podatkowych, adwokatów, europejskich adwokatów, biegłych rewidentów, zaprzysiężonych księgowych (vereidigte Buchprüfer) jak również spółki złożone z osób wykonujących wspomniane zawody.

Aby móc wykonywać zawód doradcy podatkowego:

- 1 Należy zdać egzamin na doradcę podatkowego. Egzaminy odbywają się raz w roku i są jednakowe w całych Niemczech.
- 2 Trzeba mieć uregulowaną osobistą sytuację gospodarczą.
- 3 Nie można wykonywać żadnych czynności niezgodnych z wykonywaniem zawodu doradcy podatkowego (jak sprzedaż ubezpieczeń lub prowadzenie innej działalności gospodarczej – Gewerbe).
- 4 Trzeba posiadać ubezpieczenie od szkód cywilnych (Berufshaftpflichtversicherung).

Aby zostać dopuszczonym do egzaminu na doradcę podatkowego, należy spełnić następujące warunki:

- 1 Należy ukończyć studia o kierunku gospodarczym lub handlowym (Wirtschaft) lub prawo, a po nich odbyć praktykę zawodową w dziedzinie prawa podatkowego; przy czym po 8 semestrach studiów praktyka taka musi trwać co najmniej 2 lata; a po mniej niż 8 semestrach studiów – wymagana jest praktyka co najmniej trzyletnia.

- 2 W przypadku posiadania wykształcenia zawodowego (Berufsausbildung), np. Steuerfachangestellte, czyli zdobycia zawodu kwalifikowanej pomocy doradcy podatkowego, należy mieć 10 lat praktyki zawodowej w biurze podatkowym. Czas ten liczony jest od momentu ukończenia wykształcenia zawodowego.
- 3 W przypadku zdobycia dodatkowego wykształcenia (Weiterbildung) certyfikowanego księgowego (geprüfter Bilanzbuchhalter) lub specjalisty podatkowego (Steuerfachwirt) trzeba mieć 7 lat praktyki zawodowej w biurze doradcy podatkowego.

Każdy doradca podatkowy jest członkiem izby doradców podatkowych w swoim kraju związkowym. To, czy ktoś jest doradcą podatkowym, może zostać w każdej chwili sprawdzone na stronach internetowych izby doradców podatkowych (Steuerberaterkammer).

Ustawa o doradztwie podatkowym jasno zaznacza, że ani wykwalifikowana pomoc doradcy podatkowego (Steuerfachangestellte), ani księgowy bilansujący (Bilanzbuchhalter), ani tzw. Steuerfachwirt nie są uprawnieni do wykonywania czynności związanych z doradztwem podatkowym, w szczególności do wykonywania jakichkolwiek deklaracji podatkowych (§5 StBerG).

Ograniczonej pomocy w sprawach podatkowych (§ 4 StBerG) mogą udzielać:

- 1 Notariusze oraz adwokaci patentowi w ramach wykonywania swoich czynności zawodowych.
- 2 Przedsiębiorcy prowadzący działalność gospodarczą, ale tylko w sprawach dotyczących działalności własnej, gdy udzielają pomocy swoim klientom w tym zakresie.
- 3 Pracodawcy, jeśli udzielają pomocy swoim pracownikom w sprawach dotyczących podatków od pracy zależnej.
- 4 Przedsiębiorstwa spedycyjne i inne prowadzące działalność gospodarczą w ramach §4 Nr. 9 a lub b StBerG, czyli tylko i wyłącznie w ramach wykonywanej własnej działalności gospodarczej i w sprawach z nią związanych.
- 5 Lohnsteuerhilfvereine – według zasad zawartych w §4 Nr. 11 StBerG.

Zasady działania Lohnsteuerhilfvereine:

Udzielają one pomocy podatkowej tylko i wyłącznie w przypadkach, gdy podatnik osiąga następujące dochody:

- 1 Z tytułu pracy zależnej (czyli pracuje „na kartę podatkową”).
- 2 Z tytułu udzielania pomocy (Unterhaltsleistungen).
- 3 Z tytułu rent i innych dochodów zawartych w §22 EStG.

Lohnsteuerhilfvereine nie mają prawa doradzać i wykonywać czynności rozliczeniowych, jeśli podatnik osiąga dochody z rolnictwa lub prowadzi działalność gospodarczą lub też wykonuje wolny zawód.

Również zabronione jest doradztwo oraz czynności rozliczeniowe, jeśli podatnik osiąga inne dochody (np. z tytułu wynajmu) i przekraczają one 13 000 Euro, a w przypadku wspólnego rozliczenia małżonków 26 000 Euro.

Lohnsteuerhilfvereine mają prawo doradzać w sprawach: uwzględniania kosztów opieki nad dziećmi, prac wykonywanych w domu podatnika przez rzemieślników itp. (§35a StBerG: „haushaltsnahe Dienstleistungen und Handwerksleistungen”).

Ustawa jasno zaznacza, że pomoc podatkowa i reprezentowanie podatnika przez Lohnsteuerhilfvereine dopuszczona jest tylko i wyłącznie we wspomnianych dziedzinach. W innych sprawach nie wolno im tego robić, a niezastosowanie się do ustawy jest traktowane jako wykroczenie i karane grzywną.

Zasady działania i uprawnienia biur księgowych:

§6 StBerG reguluje, że osoby uprawnione do prowadzenia biur księgowych muszą mieć uznane wykształcenie zawodowe w dziedzinie handlowej (kaufmännische Berufsausbildung), a po jego ukończeniu – co najmniej 3 lata doświadczenia zawodowego w księgowości.

Dopuszczone czynności tych biur wykonywane miesięcznie:

- 1 Sortowanie rachunków księgowych. Sortowanie wyciągów bankowych, prowadzenie kasy.
- 2 Sprawdzanie rachunków pod względem ich poprawności.
- 3 Kontowanie rachunków.
- 4 Księgowanie rachunków.
- 6 Księgowość OP.
- 7 Sprawdzanie kont księgowych.
- 8 Księgowanie majątku trwałego.
- 9 Sortowanie akt klientów („Ablage”).
- 10 Drukowanie BWA, czyli wyników gospodarczych oraz list saldowych.
- 11 Obliczanie pensji pracowników i wysyłanie zameldowań podatku od wynagrodzeń.

Dopuszczone czynności wykonywane rocznie:

- 1 Wydruk rezultatów działalności gospodarczej (BWA), tzw. Journalu, kont księgowych, sprawdzenie VAT-u poprzez wydruk i sprawdzenie kont VAT-u.
- 2 Wydanie klientowi wyników księgowości na CD lub w innej formie.

Zabronione jest wykonywanie rozliczenia rocznego zarówno w formie bilansu, jak również w formie rachunku wpływów i wydatków (również wówczas, gdy wydruk

wychodzi automatycznie z komputera jako tzw. Knopfdruckbilanz), roczne obliczanie podatku od wynagrodzeń i sprawdzanie jego poprawności, wykonywanie deklaracji przedpłat podatku VAT (Umsatzsteuervoranmeldungen) oraz jakichkolwiek deklaracji podatkowych.

Jeśli urzędy skarbowe, czyli Finanzämter, lub izba doradców podatkowych zostaną poinformowane o sytuacji, w której doradztwem podatkowym zajmują się osoby nieupoważnione, wszczynają postępowanie wyjaśniające i odsuwają daną osobę od wykonywania czynności niezgodnych z porządkiem prawnym (§80 Abs. 5 AO).

Według §160 StBerG osoby takie otrzymują wtedy zakaz wykonywania czynności w zakresie doradztwa podatkowego. Możliwe jest nałożenie grzywny (regulowane przez §§410, 412 AO oraz §164 StBerG), która może wynieść do 5 000 Euro (§160 (2) StBerG.)

§6 StBerG dopuszcza bezpłatną pomoc w sprawach podatkowych członkom najbliższej rodziny (określonych poprzez §15 AO). Zaznaczyć też należy, że przy udzielaniu niedopuszczanej ustawą pomocy w sprawach podatkowych nie ma znaczenia, czy jest to robione odpłatnie, czy nieodpłatnie, zawodowo czy pozazawodowo. Zakaz dotyczy całego zakresu czynności dokonywanych przez osoby nieuprawnione.

Zaden podatnik nie jest zobowiązany do takiego przedstawienia rzeczy, aby musiał zapłacić podatek. Każdemu wolno jest starać się go unikać lub kształtować tak, aby dług podatkowy był jak najmniejszy.
(BfH-Urteil vom 20.05.1997, Az. VIII B 108/96)

DORADCA PODATKOWY Steuerberaterin

89335 Hochwang
Zur Herrgottsruhe 6
tel.: 08223/409 677, fax.: 08223/409 678
tel. kom.: 0176 20732475

Współpraca z Adwokat Marzeną Stantic
81677 München
Klausenburger Straße 9 Geb. C
tel.: 089/909 387 85, fax.: 089/820 86 141
tel. kom.: 0179/298 67 70

64658 Fürth Odenwald
Heppenheimer Str. 1
tel.: 06253/8605478, fax.: 06253/8608808

e-mail: info@jaros-steuerbuero.de

Magister Ekonomii Agnieszka Jaros

Kompletny serwis biurowy dla pracowników i osób posiadających firmę w Niemczech.

Jestem magistrem ekonomii. Mam wszystkie niemieckie uprawnienia doradcy podatkowego.*

Oferuję pomoc i wypełniam oświadczenia podatkowe, robię księgowość i bilanse przedsiębiorstw.

Obliczam pensje pracownicze, potwierdzam dochody oraz wykonuję rozliczenia roczne.

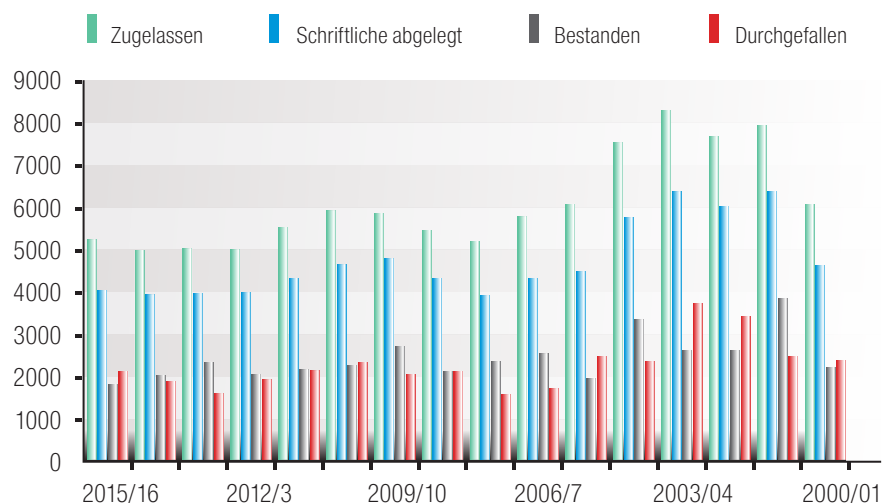
Udzielam wszelkiej pomocy w sprawach podatkowych oraz innych, koniecznych przy prowadzeniu firmy w Niemczech.

Reprezentuję interesy klienta przed każdym urzędem oraz prowadzę niezbędną korespondencję.

* W Niemczech do doradctwa podatkowego uprawnione są tylko osoby spełniające wymogi określone ustawą podatkową i posiadające tytuł doradcy.
* Tytułem doradcy podatkowego może legitymować się tylko osoba, która zdała jednolity w całych Niemczech egzamin państwowy.

www.jaros-steuerbuero.de

Tabela obrazująca wyniki egzaminacyjne tych, którzy zostali dopuszczeni do egzaminu:

Cuneo

nieznany zakątek Włoch

TEKST I ZDJĘCIA Sebastian Wieczorek

Piemont to w dosłownym znaczeniu „kraina u podnóża gór”. Ten najdalej wysunięty na zachód włoski region u stóp majestatycznych Alp, graniczący ze Szwajcarią i Francją zachwyca swoim niezwykłym pięknem. Dziewicze górskie tereny, uroczym miasteczka, maleńkie sklepiki pełne lokalnych dóbr, przytulne restauracje, placyki z fontannami, cuda przyrody, cisza, doskonała kuchnia i serdeczni ludzie. Jednak paradoksalnie to jedno z najrzadziej odwiedzanych miejsc we Włoszech. Niewielu zapuszcza się w te strony. Czasem ktoś trafi tu przypadkiem w drodze do Francji, zachwyci się przez moment, przyklejając nos do szyby samochodu, a potem pędzi dalej, gdzie przewodnik każe jechać.

warzywa – w formie zapiekaneek zwanych sformati. Faszerowane mięsno-serowym nadzieniem kwiaty cukinii lub liście kapusty sabaudzkiej (verza) to caponet. Z ryżu i sera powstają krokiety, zapiekanki i placki. Jada się też jaja sadzone z dodatkiem trufli, omlety z warzywami i papryką, a także rodzaj cebulowego sufletu, zwanego tartrà. Piemont to także wina. Wprawdzie jeśli chodzi o wielkość produkcji, zajmuje on dopiero szóste miejsce w skali całego kraju, jednak pod każdym innym względem Piemont uważany jest za asa włoskiego winiarstwa. Podziwiane są przede wszystkim wytwarzane tu wina czerwone, z królewskim Barolo i Barbaresco na czele. Jednak na świecie największą popularnością cieszy się białe, słodkie i musujące Asti.

Doliny Piemontu

Najbardziej uczęszczane rejony Alp Nadmorskich to część centralna i doliny biegnące od Cuneo w kierunku zachodnim ze strony włoskiej. Tych kilka dolin to Valle di Stura, Gesso i Veranque. Zdążają one w głąb gór, dochodząc do masywu Argentery. Valle di Stura zmierza od północy, a Valle di Gesso zmierza od południa. W pobliżu drogi północnej znajduje się siedziba Parku Narodowego Alpi Maritime. Droga prowadzi do serca gór, Terme di Valdieri – dawnego uzdrowiska. Stamtąd można urządzić wspaniałe wycieczki w środkowy rejon Alp Nadmorskich. Turysta, który przybędzie do Terme, nie będzie zaskoczony; dostrzeże mały parking, kilka pensjonatów, hotel oraz centrum informacji turystycznej. Warto

zawitać do miejscowości Limone Piemonte, która położona jest na wysokości 1009 m n.p.m. Wyjątkowe położenie Limone, wśród gór, wzgórz i w pobliżu Morza Liguryjskiego, sprawia, że będąc tutaj odczuwamy wyjątkowy bardzo kameralny klimat. Zimą to uznany ośrodek narciarski. W samej miejscowości nie ma zabytków, są natomiast luksusowe wille, pałace, ekskluzywne hotele, chociażby „Grand Palais Excelsior” chyba z najlepszą w tej części Alp strefą spa. Szlaki w Alpach Nadmorskich są dobrze oznakowane. Zazwyczaj oznaczają je drewniane strzałki z oznaczeniem miejsca docelowego i orientacyjnym czasem przejścia. Infrastruktura jest również rozbudowana. Dużo jest tu schronisk (rifugio) czynnych w okresie letnim albo i cały rok oraz niezamiesz-

kałych schronów (bivacci). Schrony są zazwyczaj bezpłatne. Za nocleg w schronisku trzeba zapłacić ok. 20 Euro.

Jak na Włochy panuje tu dość surowy klimat, z wyraźnie zmieniającymi się porami roku. Zimy są chłodne i śnieżne. Lata w większości upalne i suche. Temperatury wiosną i jesienią są umiarkowane, a w porze zbiorów częstym zjawiskiem są mgły. Piemontczycy są nacją multikulturową, posługują się licznymi dialektami, obok języka włoskiego funkcjonuje również francuski.

Radzę Wam – porzućcie czasem szlak turystyczny. Piemont to prawdziwa oaza dla miłośników ciszy, sztuki, sportów, górskich wycieczek czy wyśmienitej kuchni. Dobrze będą się tu czuli miłośnicy wszelkich dwóch kółek czy wypraw trekkingowych w góry. Stolicą Alp Nadmorskich – mało uczęszczanego pasma Alp, rozciągającego się przez około 110 km wzdłuż granicy francusko-włoskiej w kierunku Morza Śródziemnego jest urokliwe miasteczko Cuneo (czytaj: „Kunjo”). Oddalone o 100 km zarówno od Nicei, leżącej na La-zurowym Wybrzeżu, jak i Turynu, miasto będące zarazem centrum największej prowincji Piemontu zajmuje ważne i strategiczne miejsce, zapewniając mieszkańcom kontrolę nad drogami prowadzącymi na zachód i południe do Francji. Dlatego też w przeszłości było narażone na ataki. W XVI i XVII wieku Francuzi oblegali je 7 razy. Działania wojskowe sprawiły, że w mieście pozostało niewiele średniowiecznych zabytków, ale na starówce – przy głównej Via Roma – są jeszcze obiekty godne uwagi.

Corso Nizza jest jedną z głównych ulic miasta i prowadzi bezpośrednio do największego placu w mieście – Piazza Galimberti wzorowanego na podobnych placach w Turynie, z którego można podziwiać widok masywu Aergentera. Idąc, podziwiać można uroczne budynki, kościoły, strannie odrestaurowane kamienice.

Restauracje

W jednej z urokliwych restauracji przy Via Roma wita nas burmistrz Federico Borgna. Jest przekonany, że Polacy docenią Cuneo i jego okolice – z uwagi na wysoki poziom życia, ciekawą przeszłość, lokalne smakołyki i... ciszę. „Cenimy sobie nasz spokój. Tu się słyszy kroki spacerujących mieszkańców” – zapewnia burmistrz.

W każdej z tutejszych restauracji można skosztować prawdziwych przysmaków, przygotowanych z pasją i z wykorzystaniem najświeższych, wyselekcjonowanych produktów. Wiecie, że większość z nas zna produkty regionalne Piemontu, choć możliwe, że często nie zdajemy sobie sprawy,

że pochodzą właśnie z tego regionu. Kawa Lavazza, ser Gorgonzola, wino Barolo, trufła biała (trufła piemontka), różnego typu salami, prosciutto, deser Panna Cotta, są to najbardziej znane produkty typowe dla Piemontu. Ale region oferuje nam o wiele więcej bardzo przyjemnych, smacznych i zdrowych owoców własnej ziemi.

Tradycyjne w piemonckiej kuchni przystawki to wybór propozycji tak rozmaitych i wszechstronnych, że gdzie indziej z powodzeniem mogłyby być potraktowane jako dania główne. Najbardziej znane to fonduta (fondue serowe), insalata di carne cruda (tatar z marynowanej wołowiny), finanziera (specjalny rodzaj gulaszu na bazie podrobów), vitello tonnato (cielęcina w sosie tuńczykowym) oraz bagna càuda (podawany na ciepło sos do świeżych warzyw). W skład sałatek mogą wchodzić liście różnych sałat, szparagi, cebulki w sosie słodko-kwaśnym, fasola lub grzyby leśne. Czerwoną i żółtą paprykę jada się tu na surowo, z dodatkiem sosów lub – podobnie jak inne

SINDBAD

euROBUS

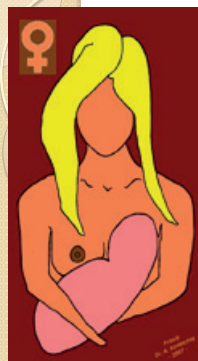
ZAPRASZAMY DO NASZEGO BIURA

SINDBAD
TICKET CENTER

ZOB an der Hackerbrücke
Einkaufspassage • Hackerbrücke 4-6 • 80335 München

☎ 089/54 54 89 89 ☎ 089/55 07 77 57

E-Mail: muenchen@sindbad-gmbh.de

Dr. med. Adam Konieczny

Specjalista ginekolog i położnik

z rozszerzoną specjalizacją w zakresie:
„Specjalnej operatywnej ginekologii” i
„Specjalnego położnictwa i perinatologii”
były ordynator w Niemczech i wieloletni adiunkt
Klinik w Heidelbergu i Münster (Westfalia)

Marktler Str. 2A
84489 Burghausen
Tel.: 0049 8677 3001

Operacje ginekologiczne, plastyczne i zabiegi kosmetyczne
Prowadzenie i nadzór ciąży normalnych i patologicznych
Onkologia ginekologiczna i chemioterapia
Diagnostyka i terapia w zakresie ginekologii urologicznej
3D- / 4D – Ultrasonografia
Diagnostyka i terapia niepłodności

Pon.– Pi. 8 – 12 Pon. i Czw. 15 – 18; Wt. 13 – 16

Lekarz Ogólny-Internista

Feldmann Irena

Landsberger Straße 497
81241 München

Telefon: 089/88 14 89
Fax: 089/82020328
feldmann.irena@yahoo.de

STOMATOLOG

dr. medycyny dentystycznej
Katharina Juretzki

Amalienstr. 60
(przy Uniwersytecie)
80799 München

Tel.: 089/39 37 20

Josephsburg-Apotheke
Mariola Huber

Josephsburgstr. 60
81673 München Berg am Laim
Tel. 089/43660304
Fax. 089/43660306
josephsburg-apotheke@hotmail.com
www.josephsburg-apotheke.de

Dojazd: U2: Josephsburgstraße
Tramwaj Nr.19: Mutschellestraße
Apteka znajduje się
na rogu Josephsburgstraße/Else-Rosenfeld-Straße

godziny otwarcia:
pon.-piąt. 8.30-18.30, sob. 8.30-12.30

PORADY

w języku polskim, bułgarskim
i rumuńskim

OFERUJĘ:

- ✓ biuroservice
- ✓ księgowość
- ✓ pomoc w uzyskaniu dodatków rodzinnych
- ✓ pomoc w założeniu działalności gospodarczej
- ✓ tłumaczenia

Teresa Swist Biuroservice

Magister Teresa Swist

Schleißheimer Str. 26 b
85748 Garching

Tel.: 089/32649789
Fax: 089/32649790
Mobil: 0176 1111 6633
info@swist.de

www.swist.de

Dr med. Norbert Karasiński

Specjalista chorób kobiecych i położnictwa

- prowadzenie ciąży
- diagnostyka prenatalna
- leczenie niepłodności-diagnostyka i terapia
- zamrażanie nadżerki, cytologia
- operacje ginekologiczne, plastyczne brzucha i piersi
- oraz operacje miejsc intymnych w Wolfart Klinik

82152 Planegg k. Monachium
Bahnhofstr. 41
tel: 089 / 859 55 59
www.karasinski.de/pl

Godziny przyjęć:

pon-wt-czw 8-12 i 15-18; śr 10-14 i 15:30-19:30;
pt - dzień operacyjny (przyjęcia po wcześniejszym uzgodnieniu terminu)
Dojazd: S6, kierunek Tutzing, ósma stacja od Hauptbahnhof

endokrynologia . chiroterapia (kręgarz) . akupunktura

dr med **tymiec**
lekarz internista - ogólny

tel.: 089 488 493 • fax: 089 489 21 12

Steinstr. 30 • 81667 München
(S-Bahn) Rosenheimerplatz - (U-Bahn) Max-Weber-Platz

Dr. med. Marian Tymiec

Dr. med. Małgorzata Ritter

Specjalistka Medycyny Ogólnej

Lekarz domowy i rodzinny

Medycyna Estetyczna

badania zdrowotne, przedoperacyjne, Labor,
EKG, Holter, Sonografia, Spirografia

badania okresowe kobiet, mężczyzn i młodzieży

terapia zmarszczek: kwas hialuronowy, botulina

mezoterapia: wypadanie włosów, bóle stawów

82178 Puchheim
Adenauerstr. 6
Tel. 089/ 80 43 50
Fax 089/ 89 02 09 17
www.arztpraxis-ritter.de

GODZINY PRZYJĘĆ:

pn. - pt. 9.00 – 12.00 oraz pn., wt., czw., 16.00 – 18.00

PRACUJ JAKO OPIEKUN/KA SENIORÓW W NIEMCZECH

PROMEDICA24

SPOTKANIA INFORMACYJNE W NIEMCZECH!

NASZE ODDZIAŁY:

Berlin: +49 160 998 466 39 Frankfurt: +49 170 77 35 672
Essen: +49 157 868 43 123 Stuttgart: +49 174 244 80 81
München: +49 170 699 66 38 Hamburg: +49 1516 15 41 385

Zahnarzt am Marktplatz

Joanna Kozłowski

Lekarz Stomatolog
Specjalista Implantolog

Marktplatz 7, 85375 Neufahrn

Tel. 08165-4866, Fax 08165-708676

- Zakres leczenia:
- leczenie dzieci i dorosłych,
 - profilaktyka,
 - wypełnienia światłoutwardzalne i porcelanowe,
 - leczenie kanałowe,
 - korony, mosty i protezy,
 - system CEREC,
 - implanty,
 - leczenie paradontozy,
 - szyny zgryzowe,
 - zabiegi kosmetyczne (np. wybielanie, licówki).

info@zahnarztpraxis-kozłowski.de
www.zahnarztpraxis-kozłowski.de

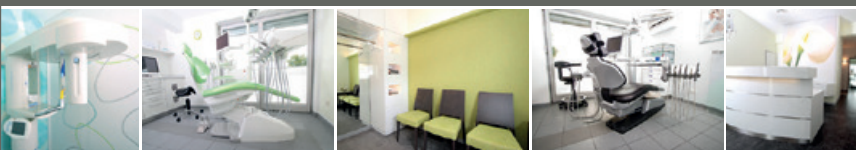
Gabinet mieści się w centrum Neufahrn
na północ od Monachium, samochodem A9
- kierunek Norymberga - zjazd Eching, Neufahrn, S-Bahn S1

GODZINY OTWARCIA:

pon. wt. śr.: 9.00-13.00 / 14.00-18.00

czw.: 11.00-18.00; pt.: 9.00-14.00

Skorzystaj z naszych nowoczesnych pomieszczeń

MOJEMIASTO

www.mm-gazeta.de

UWAGA NOWOŚĆ!
BEZPŁATNE
OGŁOSZENIA DROBNE

SALON KOSMETYCZNY

Oferujemy:

- oczyszczanie twarzy (produkty: nawilżające - odżywcze lub przeciwzmarszczkowe)
- mikrodermabrazja diamentowa
- peeling kawitacyjny
- ultrashall (sonoforeza - wprowadzanie ampulki za pomocą ultradźwięków)
- mezopracja (natychmiastowy „lift efekt.”)
- makijaz Permanentny
- maniküre - Schellack
- pediküre
- przedłużanie-zagęszczanie rzęs 1:1
- henna
- Serdecznie Zapraszamy!

Züricher Str. 29
81 476 München
(U3 Forstenrieder Allee)
Tel . 089 7593738
info@beautyimforum.de
www.beautyimforum.de

przyjmę kosmetyczkę z doświadczeniem

Masz problem z alkoholem?
Skontaktuj się z nami

Polskojęzyczna Intergrupa
Anonimowych Alkoholików „Bawaria”

Strona internetowa: www.aabawaria.pl
Adres e-mail: kontakt@aabawaria.pl
Tel. 0151- 45495514

SaniPlus w PEP

W celu utrzymania dobrej kondycji jesienią należy już teraz wzmocnić układ odpornościowy, gdyż jesienią i zimą siły obronne organizmu są nam szczególnie potrzebne. Jest wiele możliwości wzmocnienia naszego układu immunologicznego: aktywność fizyczna, unikanie stresu oraz przestrzeganie odpowiedniej diety. To wszystko pomaga zapobiec przeziębieniom i zapewni lepsze samopoczucie.

Mali pomocnicy

Duży efekt można osiągnąć dzięki odpowiedniemu zaopatrzeniu w witaminy i substancje nieorganiczne.

Spożywanie bogatego bukietu warzyw i owoców, w szczególności owoców cytrusowych i różnych rodzajów kapusty, jest bardzo korzystne dla naszego zdrowia. Obok wyważonej diety, wskazane jest przyjmowanie cynku i witaminy C, aby uzupełnić zwiększone zapotrzebowanie na te składniki podczas przeziębień. Inną metodą wzmocnienia naszego systemu immunologicznego, a także utrzymania wewnętrznej równowagi, będzie wizyta w saunie.

Pamiętać należy również o tym, że nasz organizm od października aż do marca nie może syntezować witaminy D w skórze. Sezonowe niedobory tej witaminy powinniśmy koniecznie uzupełniać za pomocą odpowiednich suplementów.

Farmaceutka

Pani Doris Schwaabe zaleca: bądź aktywny!

Niezależnie od pogody spędzajcie państwo odpowiednio dużo czasu na świeżym powietrzu i korzystajcie z każdej okazji, aby się ruszać. Po solidnym wysiłku fizycznym zapewnijcie sobie maksimum przyjemności w domowym zaciszu! W nagrodę zróbcie sobie ciepłą odprężającą kąpiel albo ulubioną aromatyczną herbatę. Bądźcie towarzyscy, spotykajcie się z miłymi ludźmi i starajcie się czerpać radość i przyjemność z chłodniejszej pory roku!

Tydzień profilaktyki: od 4 do 8 października

Ten tydzień poświęcony będzie kompleksowej kontroli stanu zdrowia, z wieloma badaniami zdrowotnymi w niskiej cenie – wszystkie testy to koszt tylko 5€.

Mogą Państwo sprawdzić całościowy poziom cholesterolu, wykonać pomiar cukru we krwi, pomiar ciśnienia i pulsu, BMI oraz wydolność płuc. Umożliwiamy także test słuchu i analizę kondycji skóry oraz włosów. W czwartek i piątek będzie dodatkowa okazja pomiaru ciśnienia w stopach.

W czwartek przeprowadzimy także test funkcji żył w cenie 2€.

Nasz zespół dietetyków zapewni Państwu każdego dnia degustację zdrowych przysmaków i przekąsek.

01.10 „dzień dziecka” z niespodziankami dla maluchów

07.10 „Medi”, pokaz mody atrakcyjnych rajstop uciskowych

12.10 „Primavera” – poradnik zapachowy: siła działania olejków eterycznych

19.10 łamanie tabu: porady dotyczące osłabionego pęcherza i nietrzymania moczu

Panie i Panowie, bądźcie każdego dnia pozytywnie przez nas zaskoczeni! Czekamy na Państwa! Wasza apteka – SaniPlus w PEP

Saniplus Apotheke im PEP

Ollenhauerstr 6, 81737 München

tel. 089-670096-0

www.sanipep.de

www.praxis-pontes.de

DORADZTWO PSYCHOLOGICZNE COACHING I PSYCHOTERAPIA

Mühlthaler Straße 91A, 81475 München
tel. +49 157 88727501

Elżbieta Horemska - Kręcicka
Heilpraktikerin für Psychotherapie

- Profesjonalna pomoc w trudnych sytuacjach życiowych i momentach kryzysu.
- Wzmacnianie komfortu psychicznego i autonomii.
- Wspieranie konstruktywnych rozwiązań na drodze do osobistej przemiany.
- Pomoc w rozpoznaniu i przekroczeniu wewnętrznych blokad i schematów.
- Kształtowanie osobistego i zawodowego potencjału oraz odkrywanie nowych perspektyw.
- Trening relaksacji i uważności jako antidotum na codzienne stresy.
- Terapia par i rozwój umiejętności budowania relacji.
- Trening skutecznej komunikacji.
- Coaching dla przyszłych rodziców.

ZINTEGROWANE METODY I UROZMAIACONE TECHNIKI TERAPEUTYCZNE
INNOWACYJNE I ZINDYWIDUALIZOWANE PODEJŚCIE DO KLIENTA

Salon Fryzjerski
Magda
SERDECZNIE ZAPRASZA PANIE I PANÓW
od wtorku do piątku w godz. 9:30-18:00
Tel.: 089 / 260 26 202
Herzog-Wilhelm-Str. 25, 80331 München
UWAGA: NOWY ADRES!!!!

POLSKI SALON FRYZJERSKI
Eugeniusz Ochmann
www.salon-ochmann.de

DLA PANI		DLA PANA	
Strzyżenie	od 15€	Strzyżenie	od 13€
Balejage	od 35€	Mycie, strzyżenie,	
Pasemka	od 25€	woda do włosów,	
		masaż	od 19€

Wiola, Renata, Anna, Konrad, Dawid, Eugeniusz
Zapraszają: pn-pt 9-19, sob 9-15

Szansa dla samotnych

POLSKO-NIEMIECKIE

Biuro Partnersko-Matrymanialne z 18-letnim doświadczeniem i dużymi sukcesami

- * Pomaga Nawiązać Znajomości
- * Poznać Ciekawych Ludzi
- * Zawrzeć Przyjaźń Lub Małżeństwo

Pragniesz zmienić swoje życie, odnaleźć partnera/partnerkę, o którym zawsze marzyłeś, nie czekaj na przypadek, pomóż swojemu szczęściu i przekonaj się, jak setki naszych szczęśliwych par, że naprawdę warto!

ZADZWOŃ JUŻ DZIŚ!
TEL. 089-326 00 321
089-326 00 322

Nasza dewiza:
Uczciwość - Dyskrecja
Profesjonalizm - Skuteczność

Logopädie im Münchner Osten
Terapia mowy

Anna Machowski & Kolleginnen
Teuchertstr. 28, 81829 München
Tel.: 089-189 042 09
Mobil: +49-(0) 179 676 32 72
sprachtherapie_machowski@yahoo.de

Terapia wszystkich zaburzeń mowy u dzieci (także przy wielojęzyczności), jak również neurologicznych zaburzeń mowy u dorosłych (Afazja, Dysartria).

TERAPIA MOŻE ODBYWAĆ SIĘ PO NIEMIECKU LUB PO POLSKU
Przyjmujemy pacjentów prywatnych oraz ubezpieczonych we wszystkich kasach chorych

Nasz gabinet znajduje się w Kirchtruderingu/am Moosfeld w pobliżu Messestadt Riem

DOJAZD:

- U2 - kierunek Messestadt Ost - stacja Moosfeld
- S4 - kierunek Ebersberg - stacja Trudering
- autobus nr 139 z Messestadt Riem - przystanek Truchthari-Anger

Od wszystkich przystanków i stacji 3-5 min. pieszo

Wir behandeln alle Typen

Ortodoncja
Dr.med. dent Agnieszka Gremminger

Berg-am-Laim-Str. 147, 81673 München
Riem-Arcaden, Werner Eckert Str. 10, 81829 München
Poing, Alte Gruber Str. 6

Tel. 089/43 10 93 30, Fax 089/43 10 93 32
Tel. 089/43 57 07 57
Tel. 08121/9 95 90 55

info@dr-gremminger.de **www.dr-gremminger.de**

Skuteczne

Prawidłowo stosowane zioła pobudzają i regulują w organizmie własne siły lecznicze. Zawierają one bowiem mieszaninę substancji aktywnych, które razem wykazują większy skutek leczniczy niż każda z nich. Wśród ziół i roślin, które mają wpływ na serce i krążenie, znajdują się: głóg, jemiola, żarnowiec miotłasty (*Cytisus scoparius*), żeń-szeń, rozmaryn, szalwia, tymianek.

GŁÓG

(*Crataegus oxyacantha*, *Crataegus monogyna*)

zawiera specjalne składniki wtórne tak zwane procyanidyny, flawonoidy i garbniki. Głóg jest stosowany przy niewydolności serca z podsztywnieniem lub po przebytych chorobach zakaźnych przy niskim ciśnieniu krwi. Badania doświadczalne, m.in. przeprowadzone w Szwajcarii u pacjentów z niewydolnością serca wykazały, że głóg z jednej strony podnosi siłę skurczu serca, z drugiej zaś rozszerza naczynia, szczególnie tętnice wieńcowe, polepszając dopływ krwi do mięśnia sercowego i tym samym redukując jednocześnie zużycie tlenu i energii przez serce. O podobnych efektach donosili pacjenci z niewydolnością serca, którzy od dłuższego czasu pili ekstrakt z głogu. Nawet w przypadku innych chorób układu krążenia, takich jak nadciśnienie tętnicze lub choroba wieńcowa, stosowanie preparatów głogu mogłoby mieć pozytywny wpływ na przebieg choroby.

Działanie to zawdzięczamy głównie oligomerycznym proantocyjanidynom (OPC), które w porównaniu z innymi kardioaktywnymi związkami występuje z opóźnieniem. Dlatego też stosować należy głóg przez okres co najmniej 6 tygodni. Nie poleca się stosowania głogu przy ostrych stanach chorobowych. Sensowne jednak jest stosowanie głogu jako długotrwałej profilaktyki i pielęgnacji pochorobowej.

Popularnym sposobem korzystania z dobrodziejstwa głogu jest picie herbaty z niego. Herbatę z głogu można sporządzić z kwiatów, liści lub owoców. Owoce powinny być najpierw rozdrobnione lub zmiażdżone a następnie zalane wrzącą wodą – tak, by składniki aktywne lepiej mogły się rozpuścić w herbacie. Po dziesięciu minutach należy herbatę odcedzić i pić małymi łykami; optymalna ilość to od jednej do trzech filiżanek dziennie. Inaczej niż w przypadku większości roślin leczniczych, to, jeśli chodzi o głóg, nie trzeba robić przerwy po sześciu tygodniach, można go pić codziennie przez dłuższy czas.

ŻARNOWIEC MIOTŁASTY

(*Cytisus scoparius*)

jest to krzew, z którego uzyskuje się ekstrakt leczniczy do leczenia zaburzeń funkcjonalnych układu krążenia. Najważniejsze jego składniki to alkaloid sparteina i tyramina, które wspomagają leczenie zaburzeń regulacji krążenia i niskiego ciśnienia krwi. Szczególnie tyramina powoduje skurcz mięśni gładkich w naczyniach krwionośnych, a tym samym normalizuje niskie ciśnienie krwi.

ŻEŃ-SZEŃ

(*Panax ginseng*)

roślina azjatycka znana jako ogólny środek wzmacniający przy wszelkiego rodzaju osłabieniach. W tradycyjnej medycynie azjatyckiej żeń-szeń jest stosowany jako naturalny rozcieńczalnik krwi, albo jako naturalny środek sympatykomimetyczny. Składniki korzenia żeń-szenia zawężają mianowicie naczynia krwionośne, poprawiając krążenie krwi.

JEMIOŁA

(*Viscum*)

jest szeroko stosowana w medycynie alternatywnej. Jednak głównym schorzeniem, przy jakim stosuje się jemiolę, jest nadciśnienie. Do uzyskania leku służą zasuszone młode gałęzie z liśćmi, kwiatami i owocami. Zawierają one lektyny (glikoproteiny),

lek. stom.
Marian Znorowski

zioła CZ. 2

viscotoxyny (polipeptydy toksyczne), rozpuszczalne w wodzie polisacharydy, aminy biogenne, flawonoidy, ligniny, cyclitole jak Viscumitol i kwasy fenolowe.

Jemiola znajduje zastosowanie przede wszystkim w obniżaniu wysokiego ciśnienia krwi; pomaga również przy niewydolności serca i miażdżycy. W przypadku niskiego ciśnienia krwi jemiola potrafi nawet podnieść ciśnienie krwi, co na pierwszy rzut oka wygląda na sprzeczność. Jednakże regulacja ciśnienia krwi dokonuje się poprzez unormowanie krążenia i wzmocnienie serca, staje się więc zrozumiałe, że jemiola może pomóc zarówno przy wysokim, jak i niskim ciśnieniu krwi.

ROZMARYN LEKARSKI

(*Rosmarinus officinalis*)

zawiera olejki eteryczne, garbniki, głównie kwas rozmarynowy, flawonoidy, kwas glikolowy, substancje gorzkie, saponiny, żywice. Ze względu na swoje pobudzające działanie rozmaryn odgrywa ważną rolę w leczeniu niskiego ciśnienia krwi. Zna-na powszechnie jest herbata z rozmarynu o właściwościach pobudzających krążenie oraz kąpiele z rozmarynem przy słabej cyrkulacji krwi i zaburzeniach układu krążenia.

SZAŁWIA LEKARSKA

(*Salvia officinalis*)

w szczególności liście szalwii zawierają leczniczo aktywne olejki eteryczne, garbniki, substancje gorzkie, triterpeny, flawonoidy i steroidy. Jeśli krwionoś jest zbyt słaby, kąpiel z szalwii dostarcza nie tylko relaksu, ale poprawia też cyrkulację krwi. Do kąpiele potrzebne są trzy łyżki stołowe suszonej szalwii i trzy łyżki suszonej czarnej herbaty. Obydwa składniki należy zalać litrem gorącej wody i parzyć dobre pół godziny, przecedzić i wlać wywar z szalwii i herbaty do kąpiele, a następnie wykapać się. Według ostatnich badań szalwia może obniżać poziom cukru we krwi.

TYMIANEK

(*Thymus vulgaris*)

jest rośliną z regionu Morza Śródziemnego. Ziele to zawiera od 1 do 2,5 procent olejku, są w nim głównie takie substancje jak tymol i karwakrol, a ponadto garbniki i flawonoidy. Tymiankowi przypisywane są właściwości lecznicze, jednak brak na to badań naukowych, które mogłyby to potwierdzić. W medycynie ludowej tymianek ma zastosowanie zarówno wewnętrznie, jak i zewnętrznie. Jest dostępny w postaci tynktury, herbaty lub olejku eterycznego. Tymianek działa pobudzająco i znajduje zastosowanie przy niskim ciśnieniu krwi. Wzmacniająco i orzeźwiająco działa kąpiel z wywarem z 60 g tymianku na 1 litr wody.

ARNIKA GÓRSKA

(*Arnica montana*)

stosowana wewnętrznie wpływa korzystnie na układ krążenia, gdyż wzmacnia i uszczelnia ściany naczyń krwionośnych, działa przeciwzakrzepowo oraz poprawia przepływowość krwi. Stąd wykorzystuje się tę roślinę przy zaburzeniach sercowo-naczyniowych takich jak zaburzenie krążenia krwi, a także sercu starczym.

MELISA

(*Melissa officinalis*)

znana już w starożytności jako roślina lecznicza, posiada szereg substancji czynnych, które wykorzystuje się w leczeniu przeziębienia, przy zakłóceniach snu, nerwicy żołądka czy przy zakłóceniach sercowo-naczyniowych. Powszechne zastosowanie melisy, to herbata z niej. Picie herbaty z melisy, to nie tylko sposób na sen i uspokojenie, ale także czynność lecznicza, która m.in. przyczynia się do zmniejszenia stężenia cholesterolu we krwi, a co za tym idzie może zapobiec miażdżycy. Zapobiega więc schorzeniom układu sercowo-naczyniowego.

* * *

Zioła są często niedoceniane, być może dlatego, że ich działanie nie zawsze jesteśmy w stanie dostrzec, jest zbyt powolne. To prawda. Leki farmakologiczne działają szybciej. Jednak trzeba pamiętać, że w naszym otoczeniu znajdują się zioła, które odpowiadają każdej z naszych chorób. Trzeba je tylko znaleźć i odpowiednio zastosować.

Na pytania odpowiada

dr Marian Znorowski
tel.: 08131/729440; 089/9579500;
praxis@znorowski.com

Stomatolog

dr Marian Znorowski

stomatologia ogólna
stomatologia dziecięca

Am Oberanger 14
85221 Dachau

Tel.: 08131/729 440

www.znorowski.de
praxis@znorowski.com

w szczególności:

ortodoncja

implanty

profilaktyka i estetyka

Akceptujemy EU tymczasową kartę ubezpieczeniową

mówimy po polsku | 7 minut od S2 do praktyki

Dr. MU Debrecen **Zsuzsanna Linde-Krakowsky**
DERMATOLOG • ALERGOLOG

Wtorek 9.00-14.00
Czwartek 9.00-14.00
Piątek 9.00-14.00

MÓWIMY PO POLSKU
(lekarz niemieckojęzyczny)

Viebigplatz 4, 80686 München
tel. 089/573 356; fax 089/578 942

- Hautärztin
- Allergologie
- Venerologie
- Laserchirurgische Behandlung
- Ästhetisch-kosmetische Medizin

www.dr-linde.de

DŁUGOLETNI DOŚWIADCZENIE W DERMATOLOGII

implanty to nasza pasja

Centrum Stomatologii i Implantologii

Monachium – Giesing

Dr. Olaf I. Januszkiewicz
Tegernseer Landstraße 29, 81541 München

(dojazd: U2 Silberhornstraße)

089 – 652 327 Godziny przyjęć - tylko po wcześniejszym ustaleniu terminu

- Stomatologia zachowawcza i endodoncja
- Pedodoncja
- Periodontologia
- Stomatologia estetyczna
- Ortodoncja
- Protetyka
- Chirurgia
- Implanty
- Wybielanie

młoda entuzjastyczna kadra * doświadczeni stomatolodzy * sympatyczna atmosfera * bezstresowe leczenie zębów

Ewa Duszkiewicz

autorka bloga
www.jedz z apetytem.pl,
o sobie:

*Przyjechałam do Monachium
dwa lata po studiach.*

Miał być rok,

a tu 10 właśnie minęło.

Lubię Bawarię, nawet bardzo ją lubię.

Dobrze się tu czuję, więc sobie tu żyję.

Ale kocham też moją Warmię i Mazury,

z których pochodzę.

Mimo że tu żyję, to Polka ze mnie

z krwi i kości. Lubię nasze polskie trady-

cje i staram się je pielęgnować.

Jeśli chodzi o moje preferencje

kulinarne, to zdecydowanie wygrywa

kuchnia śródziemnomorska,

ale na mielonego z buraczkami

mojej Mamy zawsze mam ochotę.

A tak właściwie, to w moim jadłospisie

znajduje się wszystko,

na co mam ochotę.

Jak utrzymać porządek w kuchni

Masz wrażenie wiecznego nieładu
w szafkach kuchennych,
a po obiedzie stertę naczyń do zmywania?
Jeśli tak, to ten artykuł jest dla Ciebie.

Bez względu na to, czy jesteś początkującą panią domu, czy kobietą z 50-letnim stażem małżeńskim, zastosuj się do opisanych czynności, wykonaj poniższe ćwiczenie, a przekonasz się, że zamiast spędzić cały dzień na sprzątanii, pójdziesz na kawkę z przyjaciółką.

ODPOWIEDNI SYSTEM

Dążąc do idealnie uporządkowanej kuchni, musisz zadbać przede wszystkim o odpowiedni system ułożenia rzeczy i produktów w szafkach. Ta czynność jest

niezmiernie istotna. Zwróć uwagę, by garnki były w pobliżu kuchenki, talerze i miski przy blacie, gdzie najczęściej pracujesz, a sztuczki pod ręką. Jeśli używasz wielu kubków, zadбай o umieszczenie ich w pobliżu zmywarki, a nie na drugim końcu kuchni. Opróżniając zmywarkę nie będziesz tracić czasu na spacerowanie.

CO PASUJE

Przedmioty, które do siebie pasują, ułóż w jednej szafce. Kubki z talerzami, noże z innymi sztuczkami, ryże i maki razem.

Podobnie z przyprawami, które warto umieścić w koszykach, co ułatwi dostęp do nich.

PRZEGLĄD

Kolejną sprawą jest przegląd szafek. Od czasu do czasu przejrzyj ich zawartość pod kątem terminów przydatności produktów do spożycia. Dobrym pomysłem jest robienie tego w trakcie gotowania, w oczekiwaniu aż coś się ugotuje. Przy okazji warto wtedy przetrześć półki czy szuflady. Po jednej, nie wszystkie na raz. W szafkach ułóż folie, by brud nie wżerał się w półki. Co jakiś czas je wymień. Na szafkach, na górze, poukładaj gazety. Brud osadza się wówczas na gazecie, a nie na szafce. Dzięki temu zaoszczędzisz sobie szorowania lepkiego osadu.

ESTETYKA

Niedocenianymi, a jakże ważnymi są odczucia optyczne. Warto ustawić rzeczy tak, by wchodzącemu do kuchni nie rzucało się w oczy mnóstwo - sprawiających wrażenie chaosu - drobnych, kolorowych opakowań. Ustawiając herbaty luzem, na blacie, pomyśl o pudełku dla nich. Oleje i octy przepelwaj w identyczne butelki i je opis. W ten sposób uzyskasz wrażenie ładu.

LODÓWKA

Z doświadczenia wiem, że zmorą wielu pań domu jest utrzymanie porządku w lodówce. Tymczasem wystarczy tylko od czasu do czasu ją przetrzeć. Powiedzmy, raz w tygodniu, przed zakupami. Dokładnie, półka po półce i uszczelki. Gąbka zamoczona w wodzie z płynem, następnie ściereczka namoczona w wodzie z octem (neutralizuje zapachy) i przetarcie na sucho załatwi całą sprawę.

Tyle na temat utrzymania długofalowego porządku. Pozostaje do przeanalizowania porządek na co dzień, czyli

w trakcie gotowania, jedzenia i po nich. Tu istnieje jedna, jedyna święta zasada. Nie ma innej! Niech ona stanie się także Twoją złotą zasadą.

**Rób
wszystko na bieżąco!**

**Brzmi absurdalnie?
Wcale nie!**

SAMA ZOBACZ:

- nie odkładaj zabrudzonych naczyń do zlewu. Nazbiera Ci się sterta naczyń, które później musisz włożyć do zmywarki. Włóż od razu. Zaoszczędzisz połowę czasu. Jeśli nie masz zmywarki, zmywaj od razu.
- uwierz mi, że do przygotowania posiłku nie potrzebujesz wcale 6 noży i 15 łyżek. Wystarczy po jednym. Przygotuj talerzyk, ułóż na nim sztuczki i w razie potrzeby sięgaj po nie.
- w trakcie dogotowywania kartofli czy smażenia cebuli zrób coś, co będziesz musiała i tak zrobić później, np. umyć i odstaw na miejsce deskę, na której kroić, czy garnek. Warzywa same się dogotują.
- gdy już wszystko jest już prawie przygotowane i zamierzasz zasiąść do stołu, zalej patelnię czy garnek wodą albo je szybko umyć. Dwie sekundy zajmie Ci również przetarcie kuchenki z grubsza. Potem przetrzesz ją jeszcze raz i gotowe!

Zupa z papryki i pomidorów

Pokrojoną w kostkę 1 cebulę i 1 paprykę oraz łyżeczkę koncentratu pomidorowego podsmaż na oleju, przykryj pokrywką i duś około 5 minut. Podgrzej litr bulionu i dodaj warzywa oraz puszkę pomidorów. Opcjonalnie dodaj odrobinę chili czy harrisy i gotuj na wolnym ogniu około 10 minut. Wszystko zmiksuj blenderem, dopraw solą morską i świeżo mielonym pieprzem. Podawaj ze śmietaną bądź jogurtem naturalnym.

W GÓRY!

MIROŚLAW JĘCZAŁA

zdobywca Kilimandżaro i Elbrusu

Na żelaznej drodze czyli ruszamy na Alpspitze

*Dzisiaj będzie bardziej technicznie,
bardziej ryzykownie, z większą
dawką adrenaliny.*

*Wyruszymy na szczyt Alpspitze
(2628 m n.p.m) leżący w paśmie
górkim Wetterstein w pobliżu*

Garmisch-Partenkirchen.

*Tym razem jednak nie „normalnym”
szlakiem, ale żelazną drogą.*

*Jeśli ktoś z czytelników był już w parku
linowym, posmakował chodzenia
w „uprzęży” i nabrał ochoty na więcej,
koniecznie musi to zrobić.*

*Oczywiście pozostałe osoby lubiące
górskie wyprawy i podejmowanie
nowych wyzwań jak najbardziej
powinny też wyruszyć na via ferrata.*

Via ferrata – co to jest?

Określenie pochodzi z języka włoskiego i znaczy dosłownie „żelazna droga”. Nazwa wzięła się od stalowych lin asekuracyjnych rozpiętych wzdłuż szlaku, a także żelaznych klamr, prętów, drabinek i mostków, które mają umożliwić średnio sprawnym osobom poruszanie się po terenie zarezerwowanym do tej pory dla nielicznych uprawiających wspinaczkę klasyczną. Pierwsze tzw. ferraty powstały w Dolomitach podczas I wojny światowej i miały ułatwić przemieszczanie się żołnierzy w górskim terenie. Z czasem zostały zmodernizowane i zaadaptowane do celów turystycznych, a ich popularność rośnie z roku na rok.

Jaki sprzęt potrzebny jest na ferratę?

Oprócz opisanego w ostatnim numerze MM ubioru i ekwipunku na jednodniową wycieczkę, będziemy potrzebować wyposażenia, które jest niezbędne w celu bezpiecznego przejścia trasy.

W skład zestawu autoasekuracyjnego wchodzi następujące elementy:

★ uprząż biodrowa – składa się ona z pasa biodrowego (do którego mocuje się lонżę) i dwóch pasów zakładanych na uda,

★ lонża z absorberem energii – obecnie produkowane i najczęściej używane są lонże taśmowe z rozrywaniem absorberem,

★ kask – osłania głowę w przypadku uderzeń o skały, metalowe klamry lub przy spadających kamieniach, co zdarza się często na obleganych ferratach,

★ rękawiczki – chronią ręce przed otarciami i skaleczeniami, np. o ostre skały, zardzewiałe lub pęknięte włókna stalowej liny. Zamiast specjalistycznych rękawiczek (cena!) można używać rękawiczek rowerowych lub rękawic roboczych kupionych za parę euro w markecie budowlanym.

Alpspitz ferrata – jak na nią wejść?

Alpspitz ferrata jest jedną z łatwiejszych ferrat, o niskim stopniu trudności i dużej ilości „żelastwa” ułatwiającego wspinanie się. Idealnie nadaje się dla osób początkujących, które chcą sprawdzić, czy taki rodzaj turystyki górskiej im odpowiada.

Dojazd: z Monachium do Garmisch-Partenkirchen; w Garmisch, według drogowskazów, do stacji kolejki linowej Alpspitzbahn. Tam na darmowym parkingu można zostawić auto, po czym gondolą wjechać na górną stację Osterfellerkopf. Najlepiej jest kupić bilet w obie strony, jego cena to 26 €. Będąc już na górze mamy możliwość podziwiania górskich widoków ze znajdującej się tu platformy widokowej o nazwie Alpispix. Gdy już nacieszymy oczy pięknymi widokami, ruszamy dalej w drogę. Dojście do początku ferraty zajmie nam jakieś 15 minut. Przybywszy tam, zakładamy wyposażenie i z zapalonym ruszamy na ferratę. Jeśli jest to akurat weekend, to nasz zapal może być nieco ostudzony przez dużą ilość innych chętnych do przejścia tym szlakiem. Jeżeli więc ktoś ma możliwość, to najlepiej wyruszyć w tygodniu, co nie oznacza automatycznie, że będziemy na trasie sami, ale unikniemy przynajmniej przestojów w miejscach gdzie wspinaczka jest trochę trudniejsza.

Wejście na górę zajmuje około 2–2,5 h – w zależności od naszej kondycji i frekwencji na trasie.

Na szczycie, po wpisaniu się do księgi pamiątkowej i odbyciu sesji zdjęciowej, odpoczywamy, posilając się i podziwiając piękną panoramę górską. Nie jest wykluczone spotkanie z rodakami, którzy też zdecydowali się na zdobycie Alpspitze.

Po euforii zwycięstwa i nacieszeniu oczu górkimi widokami wracamy do rzeczywistości, czyli schodzimy do punktu wyjścia. Odbywa się to oznakowanym szlakiem, który prowadzi przez piargi – tu pomocne będą kije trekkingowe. Na końcowym odcinku czeka nas dodatkowa atrakcja: przejście przez dwa tunele wykute w skałach. Od tego miejsca potrzebujemy około 15–20 min. aby dojść do stacji. Całkowity czas potrzebny na zejście ze szczytu to około 2 godzin.

W budynku kolejki znajduje się restauracja, w której możemy uzupełnić spalone kalorie i wypoczone płyny. I tak pokrzepieni wsiadamy do gondoli, która szybko zwozi nas do dolnej stacji. Uff! Nareszcie na dole! Teraz szybko do auta, zdjąć buty, przebrać się i w drogę do domu. Jadąc z Garmisch-Partenkirchen do Monachium mamy dosyć czasu, aby podzielić się wrażeniami z naszego pierwszego przejścia żelazną drogą i zaplanować następną wyprawę. Może kolejna ferrata? Bo przecież było super!

Do zobaczenia na szlaku!

Ogrody zimowe

symbioza domu z ogrodem

- ogrody zimowe •
- zadaszenia tarasów •
- nietypowe konstrukcje przestrzenne •
- fasady szklane •
- rolety i markizy •
- drzwi harmonijkowe i przesuwane •
- okna i drzwi z PCV i aluminium •

- wysoka jakość produktów
- dogodne terminy
- atrakcyjne ceny
- realizacje w na terenie całej UE

**Poszukujemy stałych odbiorców
naszych wyrobów na terenie Niemiec**

Fabryka Ogrodów Zimowych Almont System

43-356 Bujaków, ul. Bielska 3

tel./fax: 0048 33 814 41 59

fax: 0048 33 821 10 12

e-mail: ogrodyzimowe@almontsystem.pl

www.almontsystem.pl

rok założenia firmy 1996

z życia SV POLONIA Monachium

NIEZWYKŁY MECZ

Zespół SV Polonia rozegrał mecz towarzyski z drużyną utworzoną z mieszkających w Monachium uchodźców. Goście, prowadzeni przez znanego sędziego ligowego, mimo ambicji i dużego zaangażowania nie pokonali Polonii. Nie to było jednak najważniejsze. Prawdziwym zwycięstwem okazała się obopólna radość i wdzięczność za możliwość rozegrania tego niezwykłego spotkania.

JUNIORZY PO SEZONIE

Juniorzy SV Polonia zakończyli sezon trzydniowym kempingiem na łonie natury. Serdeczne podziękowania wszystkim zaangażowanym w organizację i aktywne uczestnictwo w tym niezapomnianym wydarzeniu, które – zgodną opinią wszystkich uczestników – z pewnością zostanie powtórzone.

UNSER VEREIN WIRD UNTERSTÜTZT VON:

BOETRONIC
PERSONALMANAGEMENT GMBH

BBL-Service

Generalkonsulat
der Republik Polen
in München

DAK Gesundheit **pldf** Polscy Doradcy Finansowi

AGNIESZKA MILLER

DARIUSZ FIGURA
AUTOSERVICE

WOITEC BAU

mojemasto
www.mm-gazeta.de

Remi Autoservice Ltd Jakość niemiecka, ceny polskie!

specjaliści z ponad 10. letnim doświadczeniem w naprawach samochodowych

Remi Autoservice Ltd

Geretsriederstr. 3

81379 München

Tel: 089 787 47 580

Fax: 089 71998275

Mobil 0173 79 28 303

pn. - pt. 09:00 – 18:00

sb. 09:00 – 13:00

PRZYKŁAD:
wymiana 4 kół
z wyważeniem
od **25 EURO**

- serwis i naprawy opon
- przeglądy techniczne (TÜV/HU)
- przygotowanie samochodu do przeglądu
- inspekcje regularne według specyfikacji producenta
- kompleksowe naprawy samochodu (np. silnika, skrzyni biegów itd.)
- roboty blacharskie i lakiernicze
- naprawy wypadkowe
- pomoc administracyjna po wypadku (rzeczoznawstwo, adwokat itd.)

Schatzi
Hundesalon

Ursula Kuszka

Dyplomowany Groomer
Gartenstr. 1, 82110 Germering

Tel.: 0157 / 56876380

Nasze usługi:

- Kąpanie / Suszenie
- Strzyżenie
- Trymowanie
- Wyczesywanie podszerstka
- Odkołatnianie
- Obcinanie pazurów
- Pielęgnacja uszu

Terminy po wcześniejszym uzgodnieniu telefonicznym

od Pn. do Pt. od 9:00

Tel.: 0157 / 56876380

e-mail: hundesalonschatzi@web.de
www: www.hundesalon-schatzi.de

PAWEŁ
Kfz Werkstatt

www.autogasmuenchen.com
info@autogasmuenchen.com

WARSZTAT mechaniki samochodowej

GibGas Pawel Kfz Werkstatt UG

Bodenseestr 222, 81243 München

tel.: 089 41612234 i 089 26214696

NAPRAWY I SERWIS:

- instalacji gazowych
- mechaniki i elektroniki
- blacharstwo, lakiernictwo
- obsługa firmowych flot samochodowych

PRZYKŁADOWE CENY USŁUG:

Na terenie Monachium działamy od 2007 r.

- Diagnostyka komputerowa Launch lub VCDS lub Vag Can Pro 39€
- Sprzedanie auta przed zimą (Wintercheck) 29€
- Wymiana tarcz i klocków hamulcowych (przed Passat b5 1,9TDI z materiałem) 199€
- Klimaservice (400 g R134a inkl) 49€

Warsztat samochodowy

Bosch Car Service Dachau

AUTOGAS KARLSFELD
Sławomir Ratajczyk

85757 KARLSFELD, Dieselstr. 17

tel. 0152/287 95 199, tel. 08131/3186190

e-mail: sfafik@interia.pl

bosch-carservice-dachau.de

Autogaz • Elektronika • Mechanika

Nauka jazdy

Perlacherstr. 67

81539 München

Giesing

PKW-LKW-KRAD

FAHRSCHULE BATYRA

tel.: 089 69 77 73 74

Mobil: 0176 210 412 79

www.fahrschule-batyra.de

prawo jazdy również w j. polskim w kategoriach:
B - BE - C1 - C1E - C - CE

daria nadoleka

Ukończyła orłowskie Liceum Plastyczne, studiowała na Europejskiej Akademii Sztuk i gdańskiej Akademii Sztuk Pięknych. Wiele wystawia, angażuje się w rozwijanie plastycznych talentów uzdolnionych w tym kierunku dzieci. Mieszka w Bawarii.

MOTTO
na dziś

Fantazja to wieczna wiosna. (Friedrich von Schiller)

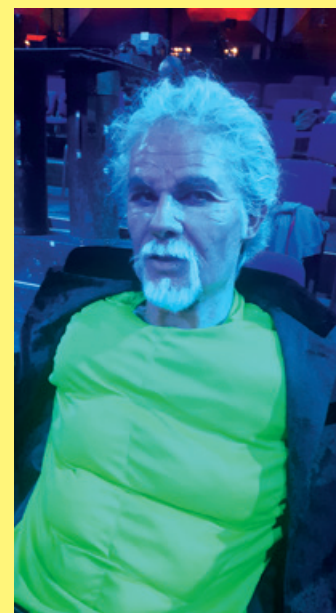
KĄCIK MUZYCZNY
Agnieszki HEKIERT

TWOJA TWARZ BRZMI ZNAJOMO

6ta edycja programu

emitowanego przez TV Polsat wystartowała na początku września

„Twoja Twarz Brzmi Znajomo” jest programem opartym na hiszpańskim „Your Face Sounds Familiar”. Do tej pory zrealizowano go już w 41 krajach świata. Średnia oglądalność wyemitowanych w Polsce pięciu odcinków wynosiła około 2 mln. widzów. W programie powszechnie znane gwiazdy wcielają się w ikony muzyki. Naśladują ich styl śpiewania, tembr głosu i ruchy sceniczne, ale też – poprzez charakterystykę – są łudząco podobne do oryginału. Zwycięzca każdego odcinka przekazuje 10 tys. zł na wybrany cel charytatywny, a osoba, która wygra całą edycję – 100 tysięcy. W bieżącej edycji w gwiazdy muzyki wcielają się Joanna Moro, Michał Rudaś, Radosław Pazura, Mateusz Banasiuk, Olga Szomańska, Maria Tyszkiewicz, Olga Borys, Kamil Bijoś.

Od strony wokalne uczestników programu przygotowuje AGNIESZKA HEKIERT, wybitna wokalistka jazzowa, jeden z najbardziej cenionych vocal coachów (trenerów śpiewu). Współpracując z Moim Miastem artystka przysłała nam zdjęcia z planu programu z Radosławem Pazurą, który naśladuje Stinga, i Mateusza Banasiuka jako Toma Jonesa.

Agnieszka Hekiert

www.hekiert.com

- wokalistka jazzowa, czynnie działająca na scenie europejskiej. W Polsce jest jednym z najlepszych vocal coachów (trenerów śpiewu) pracujących z młodymi, zdolnymi wokalistami w programach *Mam Talent*, *X-Factor*, *Fabryka Gwiazd* (2008), *My Camp Rock II* (2010), a obecnie *Twoja Twarz Brzmi Znajomo*. W 2012 ukazała się płyta Agnieszki „Stories” nakładem Universal Music Polska (dostępna w iTunes i dobrych sklepach muzycznych).

MOJEMIasto

co, gdzie, kiedy?

WRZESIEŃ / PAŹDZIERNIK

MONACHIUM

- 17.09.2016 18:30** Teatr HochX, deutsch-polnische Kollektiv inter:ference – spektakl „lost yesterdays/Audiogramm”. Entenbachstraße 37, 81541 München. Więcej informacji: www.theater-hochx.de; rezerwacja biletów pod nr tel. 89/90 155 102 albo www.muenchenticket.de
- 21.09.2016 10:00** (do 16.10.2016, wt.–sob. 10:00–17:00) Wystawa prac polskich i zagranicznych surrealistów „Magical Dreams III” w Deutschen Hopfenmuseum Wolnzach, Elsenheimerstraße, tel. 08442/7574; info@hopfenmuseum.de
- 23.09.2016 18:00** Nauka gry w brydża. Brydż towarzyski i sportowy w Klubie Brydżowym przy Stowarzyszeniu Polsko-Niemieckim „LECH” e.V. miejsce: Dominikuszentrum, Hildegard-von-Bingen-Anger 1–3, informacje: Jadwiga Suchocka, tel.: 089/201 12 70. (www.bezatu.de).
- 23.09.2016 i 30.09.2016 17:30** Kurs „Polnisch kochen und sprechen” w München-Sendling Volkshochschule, Albert-Roßhaupter-Str. 8. Przyjdź i poznaj polską kuchnię, a także słownictwo z nią związane. Tel. 89/ 74748520; www.mvhs.de
- do 7.10.2016 14:00** (wt., śr., czw., od 14:00 do 16:00, a także po uprzednim umówieniu się) Wystawa malarzy wrocławskich „Błażni & Kapłani”, poświęcona trzem dziesięcioleciom ekspresyjnego malarstwa; miejsce: pomieszczenia wystawiennicze Konsulatu RP przy Prinzregentenstrasse 7; tel. 89/ 211 12 435

DINGOLFING

- każda druga niedziela miesiąca 16:00** Parafia św Józefa w Dingolfingu zaprasza na spotkania polonijnego kółka biblijnego – odbywają się one w salce tuż obok kościoła. Boecklerstr. 2a, 84130 Dingolfing

LANDSHUT

- 23.09.2016 i 24.09.2016 12:00** Święto Kultury; miejsce: Laendtorplatz Landshut. Więcej na Facebooku: PollaVerein. Program imprezy dostępny na: www.landshut.de/portal/kultur/veranstaltungstipps/fest-der-kulturen
- 14.10.2016 17:00** Szkolenie dla dzieci (od 3 roku życia) i dorosłych w języku polskim z zakresu pierwszej pomocy; AWO Migrationsberatung Landshut Ludmillastr. 15a, 84034 Landshut. Więcej na Facebooku: PollaVerein.
- 27.10.2016 18:00** Pierwsze kroki w Niemczech, czyli Informacyjne Czwartki dla Polonii – spotkanie informacyjne z ekspertem z instytucji wspierającej rodziców, a przede wszystkim dzieci. Miejsce: AWO Migrationsberatung Landshut Ludmillastr. 15 a, 84034 Landshut. Więcej na Facebooku: PollaVerein

ZALECAMY SPRAWDZANIE TERMINÓW U ORGANIZATORA.

UWAGA Polecamy stronę Deutsch-Polnische Gesellschaft e.V. (Towarzystwo Niemiecko-Polskie Monachium) z aktualnymi terminami (www.dpgm.de)

Wrocław

Europejska Stolica Kultury 2016

dzieła malarzy wrocławskich w Monachium

W pomieszczeniach wystawienniczych konsulatu przy Prinzregentenstrasse 7, otwarto wystawę poświęconą trzem dziesięcioleciom ekspresyjnego malarstwa we Wrocławiu. Kuratorem wystawy jest znana galerystka i krytyk sztuki - Dorota Kabiesz.

Wystawa zatytułowana „Błażni & Kapłani” reprezentuje stosunkowo mało znany kierunek „Nowej Ekspresji”, który zdominował sztukę, a zwłaszcza malarstwo w Polsce lat osiemdziesiątych ubiegłego wieku.

Dwaj najważniejsi przedstawiciele tego kierunku, Zdzisław Nitka i Krzysztof Skarbek, związani są z Akademią Sztuk Pięknych we Wrocławiu. Ich to dzieła można podziwiać w Monachium.

Wernisaż z udziałem Konsula Generalnego RP w Monachium Andrzeja Osiaka i Konsula ds. Kultury Marcina Króla zgromadził licznych – mimo sezonu urlopowego – miłośników współczesnego malarstwa.

Wystawę można zwiedzać do 7 października (wt. śr, czw. od 14:00 do 16:00) oraz po uprzednim umówieniu się.

/bezet/

Dom w Zbrostawicach na Górnym Śląsku

Rozmowa
z pomysłodawcą
i budowniczym domu
dla osób starszych
SeniorPlus
w Zbrostawicach -
lekarzem, profesorem
Wojciechem
Pluskiewiczem

MM: Czym różni się budowany obiekt od podobnych domów znanych jako Dom Pomocy Społecznej (DPS) lub Dom Seniora? Takich obiektów jest wiele.

WP: Nasza inwestycja opiera się na innych założeniach, to absolutnie nie będzie kolejny DPS. W takich domach w pokojach z łazienkami z reguły znajdują zakwaterowanie osoby wymagające stałej opieki. W naszym domu także będzie miejsce dla takich osób, ale większość mieszkańców znajdzie swe miejsce w samodzielnych mieszkaniach (apartamentach).

MM: Czy oznacza to, iż te osoby otrzymają zwykłe mieszkanie, jak w domu wielorodzinnym? Co to za novum, cóż w tym nadzwyczajnego?

SENIOR
PLUS

WP: Różnica polega na tym, że w domu SeniorPlus nasi Goście uzyskają wyjątkowe miejsce do życia. Zapraszamy osoby, które chcą nadal prowadzić aktywne życie i decydować o swoich losach. Jesień życia nie powinna sprowadzać się tylko do monotonicznych czynności życiowych, nasi Seniorzy zasługują na coś więcej. Stąd przygotowaliśmy 16 mieszkań jednoosobowych, w których mamy także aneks kuchenny. Dla małżeństw przeznaczono 8 mieszkań dwupokojowych z loggiami. Dysponujemy także trzema mieszkaniami o podwyższonym standardzie.

MM: Czy zatem osoby zamieszkałe w tych mieszkaniach będą zdane same na siebie, jak w domu czynszowym?

WP: Oczywiście, że nie, wszyscy Mieszkańcy będą mieli zapewnioną całodobową opiekę wysoko wykwalifikowanego personelu. Tworzymy wyjątkowe miejsce, w którym starsi, ale nadal aktywni ludzie będą mogli w poczuciu bezpieczeństwa realizować swe pasje, a także potrzeby, korzystając z systemu przywoławczego, wezwać pomoc. Przygotowaliśmy dla nich wiele wspólnych pomieszczeń (3 pokoje pobytu dziennego, bibliotekę, salę do rehabilitacji, gabinet terapii zajęciowej, gabinet kosmetyczno-fryzjerski, kaplicę oraz dwa duże tarasy o ekspozycji południowo-zachodniej). Wewnątrz obiektu znajduje się ogród.

MM: A wyżywienie i sprzątnięcie, kto o to zadba?

WP: Każdy Mieszkaniec będzie miał zapewnioną pełną opiekę, w tym utrzymanie czystości oraz całodobowe wyżywienie. Mieszkańcy apartamentów będą mogli w każdej chwili zrezygnować z wyżywienia wspólnego na rzecz samodzielnie przyrządzanych potraw.

MM: Czy mieszkańcy będą mogli swobodnie opuszczać obiekt?

WP: Oczywiście, zapraszamy właśnie takie aktywne osoby starsze, które chcą nadal aktywnie żyć, podróżować, uprawiać ulubione sporty itd. Do ich dyspozycji stoi obszerny parking, a bliskość miast aglomeracji śląskiej stwarza gwarancję, że każdy dzień spędzony w towarzystwie innych pełnych życia ludzi będzie spełniony i wspaniały. A gdy po latach pogodnego życia w SeniorPlus, ich stan zdrowia ulegnie pogorszeniu, zawsze będą mogli liczyć na objęcie bardziej aktywnej opieką w pawilonie opiekuńczym.

MM: Czy można zarezerwować sobie miejsce w budowanym obiekcie?

WP: Oczywiście, prosimy o kontakt telefoniczny lub pocztą elektroniczną.

SENIOR
PLUS

Zapraszamy do Zbrostawic
na Górnym Śląsku gdzie powstaje

obiekt z mieszkaniami
dla osób starszych oraz pokojami
dla osób wymagających stałej opieki

Zapewniamy całodobową opiekę
Planowane otwarcie - styczeń 2017

Informacje i rezerwacja miejsc:
tel. kom.: 0048 577-042-850

e-mail: biuro@seniorplus.com.pl
www.seniorplus.com.pl

Szczegółowe informacje

można uzyskać
pod podanym nr telefonu
lub wysyłając list
na adres poczty elektronicznej.
Prowadzimy rezerwację miejsc.

tel. 0048 577042850

e-mail: biuro@seniorplus.com.pl

www.seniorplus.com.pl

HEIZUNG SANITÄR LÜFTUNG SOLAR BRENNER-SERVICE

GdBR Meisterbetrieb

Altmann – Knutelski

Herzogstandstr. 24 81539 München
Tel.: 089/69398749
Fax: 089/69398750
Mobil: 0163 7665261/62
E-mail: firma@aku-gdbr.de

MÓWIMY PO POLSKU

WYKONUJEMY USŁUGI RÓWNIEŻ NA TERENIE POLSKI

**AUTO
MAX**

Daniel Mazur

Orleansstr. 70
81667 München
Mobil 0 179 11 66 204
www.auto-max.eu

**KREDYTY
NA ZAKUP SAMOCHODÓW**

Dokumenty potrzebne do otrzymania kredytu:

- Dowód osobisty lub paszport
- Karta do bankomatu
- Firmy: Gwerbe Anmeldung (min. 2 lata)
- BWA od księgowego za ostatni rok

od 2000 do 35000 €

Polski sklep w centrum Monachium!!!

POLONIKA
POLNISCHE FEINKOST

Oferujemy:

- Duży wybór polskich produktów
- Świeże wędliny
- Słodczyce i ciasta
- Napoje i alkohole
- pierogi i gołąbki domowej roboty
- Najlepsze ceny

Heßstraße 58, 80798 München
Tel. 089/23 05 04 07
Handy: 01575 393 67 44

Email: sklep@polonika.info
www.polonika.info

Zapraszamy:
wt.-pt. 10:00 - 13:00
15:00 - 20:00
sob. 10:00 - 16:00

U 2 minuty od stacji „Theresienstrasse” linii U2

mojemiesto
www.mm-gazeta.de

UWAGA NOWOŚĆ!
BEZPŁATNE OGŁOSZENIA DROBNE

DIGITAL TV SHOP

**telewizja
na kartę**
nC+ z POLSATEM 1 i 2

Polskie programy bez umowy i abonamentu

**Sprzedaż i montaż!!!
zestawów satelitarnych**

PAŹDZIERNIK 2016
polscy nadawcy kończą nadawanie
w SD (DVB-S)

Nie czekaj do października!
Już teraz wymień swój stary odbiornik na nowy!

SPRAWDŹ OFERTĘ!

80339 München-City, Theresienhöhe 3
Wejście: Schwanthaler Str.110

Kom.: 0179/4316130 po polsku

mojemiesto

**DOŁĄCZ
do nas na**

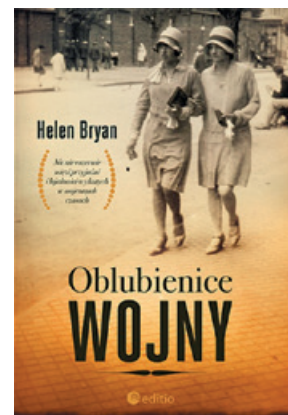
facebook

Oblubienice wojny

Helen Bryan

Małgorzata Gąsiorowska

Jednak jeżeli przyjrzeć się temu zagadnieniu bliżej, to tak naprawdę ciężko o tytuł, który nie tylko nie powieła schematów, ale i skupia się nie na tych kobietach, które w ten czy inny sposób przynależały do armii, ale na tych, które po prostu walczyły z jakże ciężką codziennością, przejmowały opiekę nad ewakuowanymi dziećmi czy też tymi, które po prostu dodawały otuchy i tworzyły namiastkę normalności w swojej społeczności.

A właśnie o takich kobietach opowiada książka Helen Bryan. Pięć zupełnie różnych osobowości i 5 fascynujących historii: Alice jest córką przedwcześnie zmarłego pastora i teraz musi opiekować się apodyktyczną matką, Tanni to Żydówka uciekająca z Austrii przed falą nienawiści skierowanej w stronę jej rodaków, Elsie jest prostą dziewczyną z wielodzietnej rodziny, która wbrew swej woli zostaje wysłana na służbę do jednej z najbardziej znanych, ale i najbardziej uciążliwych mieszkanki wioski, Evangeline, zmuszona do ucieczki z Nowego Orleanu, skrywa w sobie wielką i mało chwalebą tajemnicę, która nigdy nie powinna ujrzeć światła dziennego, natomiast Frances jest rozbrykaną córką znanego polityka, która zostaje wysłana do starej ciotki – oficjalnie, aby nabrać tam ogłady, a tak naprawdę, aby nie mogła widywać

Pewnie wielu z Was już zdążyło zauważyć, że tematyka kobiet biorących czynny udział w wojnie święci od pewnego czasu triumfy. I słusznie, bo choć były one na ogół cichymi bohaterkami, to jednak w wielu starciach odegrały niebagatelną rolę.

się ze swoimi londyńskimi przyjaciółmi. Kobiety te dzieli praktycznie wszystko, jednak przewrotny los połączy je w Crommarsh Priors, gdzie dostaną bardzo bolesną lekcję życia, ale również przeżyją wiele pięknych chwil oraz nawiążą tak silne więzi, że już do końca życia nic nie będzie w stanie ich rozerwać. A po 50 latach przyjdzie czas próby...

„Oblubienice wojny”, to przede wszystkim książka o sile kobiecej przyjaźni, która na tle wojennej zawieruchy nabiera zupełnie innego wymiaru. Pokazuje ona, że niezależnie od tego, w jakich czasach przychodzi nam żyć, zawsze warto pielęgnować w sobie takie uczucia jak przyzwoitość, miłość czy lojalność, bo czasem tylko to sprawia, że nie zwątpimy w sens życia czy po prostu w drugiego człowieka.

Autorka jednak nie upraszcza i nie koloruje. Pokazuje nam, jak ciężkie bywa zachowanie twarzy w chwilach grozy i jak wiele dramatów rozgrywa się w głowach naszych bohaterek. Udało jej się wykreować takie postaci, które może nie zawsze będziemy lubili, ale które z pewnością do nas przemówią, bo nie są to płaskie, papierowe twory, a **kobiety z krwi i kości**, u których czasem emocje wezmą górę nad rozsądkiem i które w trosce o najbliższych będą robiły naprawdę szalone rzeczy.

Jest to jeden z wielkich plusów tej książki, ale z pewnością nie ostatni, bo równie mocna jest sama fabuła. W moim odczuciu jest ona w „Oblubienicach...” nie tylko dobrze przemyślana, ale również wciągająca i zaskakująca. I nie mam tu na myśli tylko zakończenia (bardzo ciekawego, de facto), ale także te wszystkie pomniejsze wątki z życia naszych bohaterek, które momentami przybierają naprawdę zaskakujący finał. Przyznam, że do samego końca nie byłam pewna jak się pewne sprawy potoczą, a jak dla mnie nie ma nic przyjemniejszego w czytaniu niż taki właśnie element zaskoczenia.

* * *

Reasumując, jest to z pewnością książka godna polecenia. Moim zdaniem, jest to naprawdę ciekawa i dobrze opowiedziana historia, która bawi, wzrusza i na długo zapada w pamięć. Ja zagłębiłam się w nią z wielką przyjemnością i autentycznie ciężko było mi się rozstać z naszymi bohaterkami.

Po więcej informacji o tym, co warto czytać, zapraszam na www.magotaczyta.blogspot.de oraz www.facebook.com/magotkowo

Szermierka i pierogi

Znana już naszym czytelnikom Alexandra Ndolo, Niemka o polsko-kenijskich korzeniach, wzięła udział w Mistrzostwach Europy w Szermierce, jakie odbyły się w drugiej połowie czerwca w Toruniu.

Uroczyste otwarcie imprezy uświetniły występy artystów: sopranistki Aleksandry Olczyk i światowej sławy skrzypka Vadima Brodskiego, który wykonał utwory Henryka Wieniawskiego i Paganiniego. Była to więc promocja kultury polskiej i światowej zarazem, co bardzo podniosło rangę mistrzostw. Zdaniem Oli, atmosfera towarzysząca zmaganiom sportowym była od początku do końca bardzo przyjemna: „Organizatorzy bardzo o nas dbali. Sami przychodzili i pytali, czy wszystko w porządku i czy niczego nam nie brakuje”.

Ekipa niemiecka zdobyła dwa brązowe medale i jeden złoty. Ola uplasowała się na czternastej pozycji, ale i tak jest zadowolona z wyniku. „Podczas poprzednich mistrzostw Europy byłam czterdziesta dziewiąta. Rok temu, na mistrzostwach świata w Moskwie, zajęłam szesnastą pozycję. Zdobyte w Toruniu czternaste miejsce bardzo mnie cieszy. Oznacza, że robię postępy i jest nadzieja, że następnym razem wypadnę jeszcze lepiej. Ale najbardziej byłam zadowolona z tego, że przez cały czas trwania mistrzostw mogłam

mówić po polsku. Odkąd opuściłam dom rodzinny i zaczęłam studia w Kolonii, praktycznie nie mam okazji rozmawiać w tym języku. W Toruniu porozumiewałam się po polsku w hotelu, w rozmowach z polskimi zawodniczkami, a kiedy razem z całą drużyną i trenerem szliśmy dokądś na kolację, chętnie służyłam za tłumacza. No i wreszcie mogłam najeść się pierogów. Moje ulubione to pierogi z mięsem, czasami jadam też ruskie.”

Kolejnym sukcesem Oli jest zaliczenie pierwszego roku studiów z zakresu psychologii gospodarczej. Na wakacjach musiała odbyć obowiązkową praktykę, ale nie porzuciła trenowania. Już teraz trzeba bowiem przygotować się do kolejnych zawodów, tym razem będą to mistrzostwa świata w Lipsku w 2017 r.

JLZ

BILETY AUTOBUSOWE DO POLSKI SINDBAD euroBUS.

REZERWACJA I SPRZEDAŻ BILETÓW:

tel. **09721 / 475 900**

schweinfurt@orland.de ■ www.orland.de

Twój partner od 25 lat - serdecznie zapraszamy!

Reisebüro ORLAND REISEN GmbH
Karl-Götz-Str. 17, 97424 Schweinfurt

Impressum

WYDAWCA: Grzegorz Spisla - werbe-agentur spisla Kreuzackerstr. 44, 84036 Kumhausen; **KONTAKT:** tel. +49 871 97 46 335, fax +49 3222 1460 899, e-mail: redakcja@mm-gazeta.de; **REDAKTOR NACZELNY:** Bogdan Żurek. **WSPÓŁPRACA:** Magdalena Felchnerowska. Zamieszczone teksty podlegają prawu autorskiemu. Przetwarzanie tylko za zgodą wydawcy. Redakcja nie odpowiada za niezamówione artykuły i zdjęcia. Za treść ogłoszeń, artykułów sponsorowanych oraz reklam redakcja i wydawnictwo nie ponoszą odpowiedzialności. **DRUK:** Sonar Sp. z o.o., ul. Kostrzyńska 89, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. (+48 95) 736 88 35, e-mail: biuro@sonar.pl, www.sonar.pl; **NAKLAD:** 8000.

HERAUSGEBER: werbe-agentur spisla Kreuzackerstr. 44 84036 Kumhausen **KONTAKT:** Tel. +49 871 97 46 335, Fax +49 3222 1460 899, e-mail: redakcja@mm-gazeta.de; Der Inhalt unterliegt dem Urheberrecht. Die Verwertung aller Beiträge ist nur mit der schriftlichen Zustimmung des Herausgebers gestattet. Für unverlangt eingesandte Bild- und Textbeiträge keine Gewähr. Herausgeber und Redaktion haften nicht für den Inhalt der veröffentlichten Anzeigen. **DRUCK:** Sonar Sp. z o.o., ul. Kostrzyńska 89, 66-400 Gorzów Wlkp., tel. (+48 95) 736 88 35, e-mail: biuro@sonar.pl, www.sonar.pl; **AUFLAGE:** 8000.

Konsulat Generalny RP w Monachium

Röntgenstr. 5, 81679 München

Tel.: 089/418 60 80;

www.berlin.polemb.net

Deutsch-Polnische Gesellschaft München e.V.**Towarzystwo Niemiecko-Polskie w Monachium**

Postfach 70 04 44, 81304 München

Tel.: +49 89 785 29 54

mail@dpgm.de, www.dpgm.de

Krakauer Haus

Hinter Insel Schütt 34, 90403 Nürnberg

Tel.: 0911 22 41 20

Polska Parafia Katolicka Augsburg

Thommstr. 24B, 86153 Augsburg

Tel.: 0821/30749

Polska Parafia Katolicka w Ingolstadt

Gaimersheimerstr.32, 85057 Ingolstadt

Tel.: 0841/84845

Polska Parafia Katolicka Ludwigsburg

Moldaust. 20, 71638 Ludwigsburg

Tel.: 07141/893369

Polska Parafia Katolicka w Monachium

Heßstraße 24, 80799 München

Tel.: 089/273 22 00

Polska Parafia Katolicka w Norymberdze

Arminiusstr.21, 90402 Nürnberg

Tel.: 0911/473355

Polska Parafia Katolicka Regensburg

Plattlinger Str.6, 93055 Regensburg

Tel.: 0941/794478

Polska Parafia Katolicka Stuttgart

Zuckerbergstr. 9, 70378 Stuttgart

Tel.: 0711/564184

ADWOKACI:**BOROWSKA-WÜNSCH Krystyna**

Schulstr.10, 80634 München

Tel.: 089/13038628

CZECH-GROLLMANN Anja

Nymphenburger Strasse 20, 80335 München

Tel.: 089/51 51 49 53

DEMACKE Izabela S.

Müllerstr. 40, 80469 München

Tel.: 089/85 63 63 55

DERKACZ Oskar

Sonnenstr. 27 / 2. OG, 80331 München

Tel.: 089/12 76 25 46

DUDEK Ilona

Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München

Tel.: 089/287 297 330

GROBORZ Olaf

Donnersbergerstr. 46, 80634 München

Tel.: 089/13 95 83 72

MOTKOWSKI Christoph

Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München

Tel.: 089/218 955 62

PAZUR Maciej

Trappentreustr. 42, 80339 München

Tel.: 089 / 307 86 768, Mobil: 0176 / 77225482

PRZIBYLLA Alexander

Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München

Tel.: 089/287 297 330

ULATOWSKI Witold

Karlstrasse 60, 80337 München

Tel.: 089/260 242 96

AUTO - USŁUGI:**AUTOGAS KARLSFELD**

Dieselstr. 17, 85757 Karsfeld

Tel.: 0152 / 287 95 199

Paweł KFZ Werkstatt

Bodenseestr. 222, 81243 München/Neuaubing

Tel.: 089/262 14 696

Remi Autoservice Ltd

Geretsriederstr. 3, 81379 München

Tel.: 089 / 787 47 580

DORADZTWO PODATKOWE:**JAROS Agnieszka**

Zur Herrgottsruhe 6, 89335 Hochwang

Tel.: 08223/409 677

Klausenburgerstraße 9 Geb. C, 81677 München

Tel.: 089/909 387 85, Mobil: 0179/298 67 70

MADŻAROW Paweł

Werner-Eckert-Str. 4, 81829 München

Tel.: 089/99936501, Mobil: 0179 5468121

MOTKOWSKI Christoph

Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München

Tel.: 089/218 955 62

PRZIBYLLA Alexander

Oskar-von-Miller-Ring 31, 80333 München

Tel.: 089/287 297 330

DORADCA PODATKOWY:**JAROS Agnieszka**

Zur Herrgottsruhe 6, 89335 Hochwang

Tel.: 08223/409 677

Klausenburgerstraße 9 Geb. C, 81677 München

Tel.: 089/909 387 85, Mobil: 0179/298 67 70

MADŻAROW Paweł

Werner-Eckert-Str. 4, 81829 München

Tel.: 089/99936501, Mobil: 0179 5468121

KSIEGOWOŚĆ:**BBL Service**

Paul-Heyse-Str. 6, 80336 München

Tel.: 089/322 123 78

BBS Sozoniuk Izabela

Jutastr.7, 80636 München

Tel.: 089/51997638, Mobil: 0162/4143601

CZLONKA Ireneusz

Ludwig-Richter-Str.17

Tel. 089/5702140 Fax. 089/41411131

80687 München

LASOTA Janina

Gaimersheimerstraße 19, 85057 Ingolstadt

Tel./Fax: 0841 1426098

LEKARZE:**OGÓLNY:****FELDMANN Irena**

Landsberger Str. 497, 81241 München – Pasing

Tel.: 089/ 88 14 89

PETZOLD Małgorzata

Rosenheimerstr. 79, 81667 München

Tel.: 089/48 95 67 49

RASCHKE Jacek

Hauptmarkt 17, 90403 Nürnberg

Tel.: 0911/22021

RITTER Małgorzata

Adenauerstr. 6, 82178 Puchheim

Tel. 089 / 80 43 50

TYMIEC Marian

Steinstr.30 81667 München

Tel.: 089/488 493

ZADROŻNY Jacek

Therese-Giehse-Alee 33, 81739 München

Tel.: 089/67907332

GINEKOLOG:**KARASIŃSKI Norbert**

Bahnhofstr.41, 82152 Planegg k. München

Tel.: 089/859 55 59

KONIECZNY Adam

Marktler Str. 2A, 84489 Burghausen

Tel.: 08677/3001

SCHWARZ Mariusz

Karl-Köglsperger-Str. 31, 80939 München

Tel.: 089/311 99 57

STOMATOLOG:**JANUSZKIEWICZ Olaf**

Tegernseer Landstraße 29, 81541 München Giesing

Tel.: 089/652 327

JURECKI Katharina

Amalienstr. 60, 80799 München

Tel.: 089/39 37 20

KOZŁOWSKI Joanna

Marktplatz 7, 85375 Neufahrn

Tel.: 08165/48 66

SITEK Christian

Moosacher Str. 58c, 80809 München

Tel. 089 59 52 73

STEINBERG Richard i DOMANSKI Hanna

Müllerstr.27, 80469 München

Tel.: 089/2609541

ZNOROWSKI Marian

Am Oberanger 14, 85221 Dachau

Tel.: 08131/729440

LOGOPEDIA:**MACHOWSKI ANNA & KOLLEGINEN**

Teucherstr. 28, 81829 München

Tel.: 089/189 042 09

KARDIOLOG:**MURA Roman**

Tal 15/2, 80331 München

Tel.: 089/2166930

ORTODONTA:**GREMMINGER Agnieszka**

Berg-am-Laim-Str. 147, 81673 München

Tel.: 089/43 10 93 30

PSYCHOTERAPIA:**HOREMSKA-KRĘCICKA Elżbieta**

Heilpraktikerin für Psychotherapie

Mühlthaler Straße 91A, 81475 München

Tel.: +49/15788727501

KACZMAREK Anna, Donna Mobile**Psycholog kliniczny**

Schleissheimerstr.180, 80797 München

Tel.: 089/74492944, Mobil: 0152/0721 5774

STANKOWSKI Marta

Heilpraktikerin für Psychotherapie

Hipnoterapia, Kineziologia, Reiki, EMDR

Jahnstr.35, 80469 München

Tel.: 089/24405818, M: 0177/4904328

NAUKA JAZDY:**BATYRA Michael**

Perlachstr. 67, 81539 München

Tel.: 089/69 77 73 74

OBŚŁUGA FIRM:**AGS Agentur SZKULTECKA Grażyna**

Herzog-Wilhelm-Str. 21, 80331 München

Tel.: 089/86 36 98 32

SKLEPY:**LUKULLUS AUGSBURG Polnische Spezialitäten**

Klausstraße 24, 86167 Augsburg

Tel.: 0821/90728861

LUKULLUS STUTTGART Polnische Spezialitäten

Erligheimer Str. 8, 70437 Stuttgart

Tel.: 0711/81074899

POLONIKA Polnische Feinkosten

Heßstr. 58, 80798 München

Tel.: 089/23050407

POLSAM

Von-der-Pfordten-Str. 1, 80687 München

Tel.: 089/51513316

R-MARK T

Helene-Mayer-Ring 7a

80809 München

Tel.: 0176 / 62 65 16 69

SZKOŁY JĘZYKOWE:**SYCHer Sprachen Sprechen Aneta Sych M.A.**

Dachauer Straße 178, 80992 München

Tel.: 0172/786 94 59

Lingua Germanica & Polonica

Theresienstraße 124, 80333 München

Tel.: 089/12037930, Mobil: 0179/8298747

TŁUMACZENIA:**BEMBNISTA Ewa**

Fasanen Str. 148, 82008 Unterhaching/München

Tel.: 015777453603, www.wordpro.eu

MILLER Agnieszka

Ismaninger Str. 65, 81675 München

Tel.: 089/688 5005

REISSIG Anna

Altstadt 105, 84028 Landshut

Tel./Fax 0871/97 50 44 59, Mobil: 0170/2 44 09 69

SYCHer Sprachen Sprechen Aneta Sych M.A.

Dachauer Straße 178, 80992 München

Tel.: 0172/786 94 59

WYPIJEWSKA-KOCHEMS Hanna

Gottfried-Böhm-Ring 43, 81369 München

Tel.: 089/78 65 21

UBEZPIECZENIA:**Postbank Finanzberatung AG - ZALEWSKI Filip**

Bayerstr. 85 80335 München

Tel.+49 89 7436 0376, +49 151 56663805

filip.zalewski@postbank.de

SOWADA Łukasz

Thalkirchner Straße 184, 81371 München

Tel.: 089 41 41 41 351, Mobil: 0176/104 224 97

URODA:**Apteka SaniPlus**

Ollenhauerstr 6, 81737 München

Tel.: 089-670096-0

Salon Kosmetyczny

Züricher Str. 29, 81476 München

Tel.: 089/75937387

I N N E:**Biuro Partnersko-Matrymonialne w Monachium**

Tel: 089/326 00 321

FYDA – wsparcie językowe w sprawach**organizacyjno-finansowych**

Wöhlerstr. 20, 81247 München

Tel.: 0170 / 2151 931

Josephsburg-Apotheke HUBER Mariola

Josephsburgstr. 60,

81673 München Berg am Laim

Tel. 089/43660304

Naprawa komputerów – Usługi IT**Andrzej SKORA**

Birkenstr. 25, 85757 Karlsfeld

Tel.: 0151 14754149

POLKWIAT – Kwiaty do Polski

www.polkwiat.eu Tel.: 07021861169

PROMEDICA24**Praca – jako opiekunka**

München, Tel.: 0170 / 699 66 38

Travel & Dream

Nordendstraße 44, 80801 München

Tel.: 089 / 200 600 280

Kancelaria Adwokacka

KANCELARIA ADWOKACKA

Oskar Derkacz

Sonnenstr. 27 / 2. OG

80331 München

Fax: (089) 12 76 25 47

- Prawo Karne (obrona w sprawach karnych i wykroczenia)
- Prawo Pracy (pomoc przy wypowiedzeniach i odprawach)
- Prawo Cywilne (przygotowywanie i sprawdzanie umów)
- Pomoc w nagłych wypadkach (aresztowanie, przeszukanie itp.)
Gwarantujemy bezpośredni kontakt z adwokatem
tel. kom.: 0179-41 94 26 4

Tel.: (089) 12 76 25 46

E-Mail: kanzlei@derkacz.net

STUTT GART

Erligheimer Str. 8

70437 Stuttgart

Öffnungszeiten

Mo. - Fr. 10.00 - 20.00 Uhr

Sa. 09.00 - 17.00 Uhr

Tel. 0711 8107 4899

stuttgart@lukullus-laden.eu

Polnische Spezialitäten
Lukullus

www.lukullus-laden.de

AUGSBURG

Klausstraße 24

86167 Augsburg

Öffnungszeiten

Mo. - Fr. 10.00 - 20.00 Uhr

Sa. 10.00 - 17.00 Uhr

Tel. 0821 9072 8861

augsburg@lukullus-laden.eu

Krystyna Borowska-Wünsch

ADWOKAT

Członek
Izby Adwokackiej
w Warszawie
i Rechtsanwaltskammer
w Monachium

- doradztwo prawne w zakresie prawa rodzinnego i cywilnego, w tym prawa umów gospodarczych
- dochodzenia roszczeń i prawa spadkowego
- możliwość reprezentowania Państwa w Niemczech jak również stałego lub sporadycznego reprezentowania Państwa przed wszystkimi sądami i instytucjami w Polsce

Schulstr.10 (U-Bahn Rotkreuzplatz) · 80634 München

Tel. 089 13038628 · Fax 089 13038627 · Mobil 0172- 9959 216 · E-Mail: kbwuensch@t-online.de